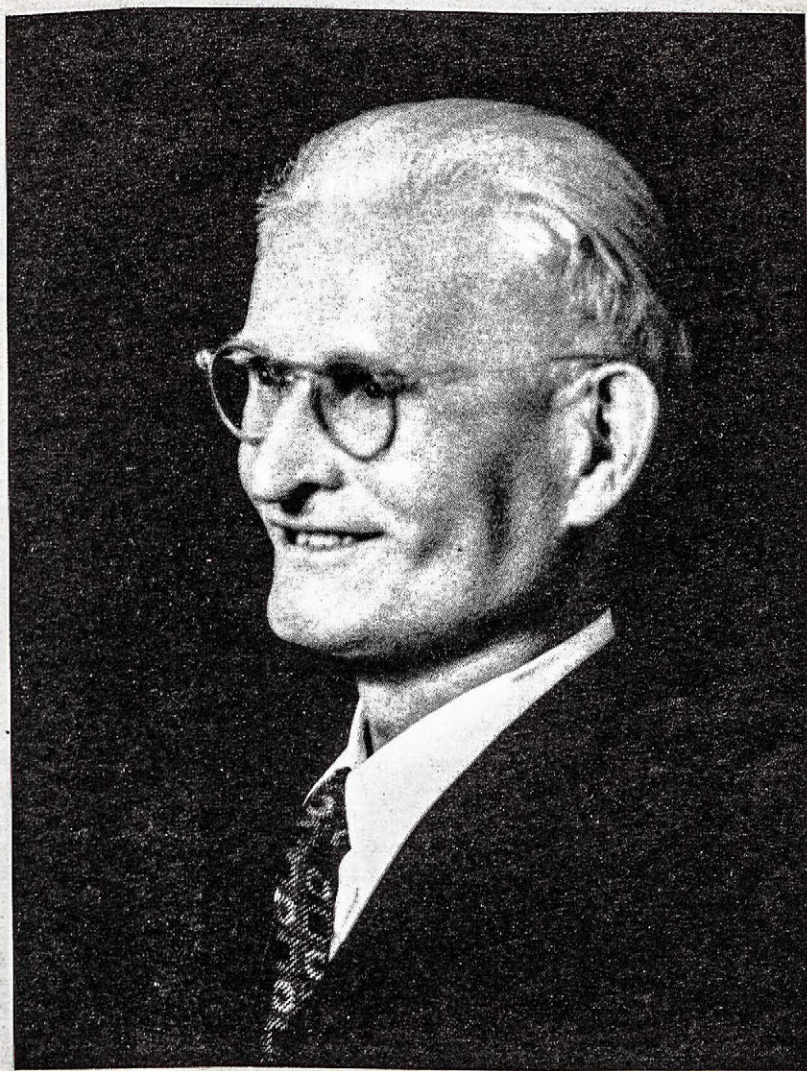

1

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

SPALIS 1966
Nr. 4 (24)

BIULETENIS

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Organas.

Leidžia: Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija.

Redaguoja: Vyr. Redaktorius Dr. S. Biežis.

Atsakomąsias Redaktorius Dr. M. Budrienė

9236 So. Longwood Drive,

Chicago, Illinois 60620.

Redakcinė Kolegija: Dr. S. Budrys, Dr. A. Garūnas,

Dr. F. Kaunas, Dr. R. Povilaitis, Dr. V. Tauras, Dr.

M. Vygantas ir B. Kožicienė.

Redakcijos bendradarbiai: Dr. V. Avižonis, Dr. K. Ba-

lukas, Dr. Z. Brinkis, Dr. Z. Danilevičius, Dr. K. Gu-

daitis, Dr. D. Jasaitis, Dr. J. Meškauskas, Dr. V. Ra-

manauskas ir Dr. A. Pacevičius.

Administratorius: Irena Makštutienė,

8743 Mobile Avenue

Oak Lawn, Illinois, 60453.

Prenumeratos kaina: \$4.00.

Spausdina M. Morkūno spaustuvė.

Straipsniai su autorių pavarde ar slapyvardė nebūti-
nai išreiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, for-
mos ir stiliaus atžvilgiu.

LITHUANIAN MEDICAL BULLETIN

Dr. M. Budrys — Managing Editor

9236 So. Longwood Drive, Chicago, Illinois 60620

Subscription \$4.00 per year.

Biuletėnis išeina 4 kartus į metus. Prenumeratos
kaina 4 doleriai, mokama kartu su nario mokesčiu
skyrių izdininkui.Kolegos nepriklausą draugijoms prašomi siųsti pre-
numeratos mokesčių Lietuvių Gydytojų Biuletėnio Ad-
ministratoriui

IRENA MAKŠTUTIENĖ,

8743 Mobile Avenue,

Oak Lawn, Illinois, 60453

T U R I N Y S

<i>Kazys Grinius</i>	5
<i>Juozas Bagdonas</i>	7
<i>Kolageniniai susirgimai</i> Dr. J. Meškauskas	8
<i>Oftalmologija be prietarų</i> Dr. R. Sidrys	11
<i>Čženciu terapija</i> Dr. A. Grigaitis	13
<i>Dr. Albertas Schweitzeris</i> Dr. K. Gudaitis	14
<i>Medicina Didžiojoje Britanijoje</i> Dr. K. Valteris	19
<i>Lietuviškas patarlės apie sveikatą, ligas ir gydytojus</i> Dr. A. Zotovas	21
<i>Prof. dr. Juozas Meškauskas</i> Dr. Z. Danilevičius	22
<i>Dr. Juozas Skrinska</i>	23
<i>Veikla</i>	24
<i>Dantų Gydytojų Skyrius</i> veda R. Povilaitis	
<i>Dantų Draudimo klausimu</i> Dr. L. Ragas	27
<i>Atžalynas</i> veda dr. M. Vygantas	28
<i>Moterų Kampelis</i> veda B. Kožicienė	31
<i>Kronika</i>	35
<i>Kalėdiniai sveikinimai</i>	39
<i>Suvažiavimai — Konvencijos</i>	40
<i>In Memoriam</i>	41
VIRŠELYJE Dr. Kazys Grinius	

Šiais metais švenčiant 100 metų sukaktį nuo gimimo mūsų dviejų tautos veteranų gydytojų — dr. Kazio Griniaus ir dr. Juozo Bagdono, norėtusi prisiminti tuos laikus, kada jie pradėjo savo mokslą ir tautinę veiklą ir su kokių užsidegimu, pasiaukojimu ir ryžtu ji dirbo.

Tuo laiku Lietuva buvo okupuota rusų, tautinė ir politinė tautos veikla buvo uždrausta, lietuvis patriotas buvo tremiamas Sibiran.

Šiandieną Lietuva išgyvena analoginius laikus. Kraštas yra fiziniai ir moraliai teriojamas to paties okupanto, tautinė veikla yra uždrausta, be to ūkiai yra alinami ir ekonominiai. Tautos atsparos pagrindas — lietuvis ūkininkas yra naikinamas. Lietuviškas kaimas su gražiausiais papročiais išardytas, visi suvaryti į kolchozus. Lietuvis savajame krašte nebegali laisvai kvėpuoti, galvoti, kalbėti, negali pareikšti savo jausmų nei iniciatyvos. Visus slegia rusų letena.

Noras būti laisvam yra nemarus. Dalis tautos, atsidūrusi vakarų pasaulyje ir po 20 metų okupacijos, čia emigracijoje vieningai dirba pozityvų tautos laisvinimo darbą.

Mums gydytojams ypač malonu, kad lietuvis gydytojas, gyvendamas laisvame pasaulyje, nėra tik savo rūšies amatininkas, bet šiandien, kaip ir mūsų pirmakūnai, gyvenę šimtmečiu prieš mus, jaudinasi tautos ateitimi, ir prieaugliu. Jis netik materialiai per Lietuvnių Fondą, kultūros fondus atskirose lietuvių gydytojų draugijose, bet ir asmeniškai remia politinius veiksmus, isijungdamas į jų veiklą.

Neveltui yra ruošiami mūsų vyresniųjų kolegų minėjimai. Iš jų mes semiamės jėgų savo tolimesniam darbui, o kartu prisimename jų nueitą kelią ir pasimokome, kaip panašiose sąlygose reikia veikti ir kelti Lietuvos nepriklausomybės reikalą.

M. B.

Redakcijos stalčiuje

Mieli Kolegos:

Biuletenio redagavimas užima daug kruopštaus darbo ir laiko. Vienam numeriui išleisti reikia: ištaisyti, sutvarkyti straipsnius, paruošti spausdinimui, peržiūrėti korektūrą ir laikraštį sulaužyti. Tas užima apie 30-40 darbo valandų.

Aš esu dėkinga visiems, kurie prisideda prie Biuletenio leidimo, bet norėčiau prašyti, kad bendradarbiai pabandytų man šį darbą bent kiek palengvinti, atsiųsdami mašinėle spausdintus straipsnius. Straipsniai turėtų būti rašomi vienoje lapo pusėje, ant rašomo, normalaus (ne ant permatomo "Tabokinio") popierio, paliekant dvigubus tarpus tarp eilučių. Tas reikalinga taisymui korektūros ir daug lengviau rinkti spaustuvės darbininkams.

Biuletenio redakcija bando užmegsti ryšius su kolegomis, gyvenančiais visuose penkiuose kontinentuose, stengiasi per Biuletinį sujungti visus po platų pasaulį išsibarsčiusius lietuvių gydytojus. Galime pasigirti, kad mūsų pastangos nėra be vilties. Jau turime straipsnių iš Brazilijos, Argentinos, Prancūzijos ir nuolatinį bendradarbių iš Anglijos Dr. K. Valterį.

Biuletenis duos tiek, kiek į jį įdėsime, bus toks, kokį mes jį padarysime. Straipsniai bus įdomūs ir stiprūs, jei mėginsime rašyti atsidadę ir originalius iš savo darbo ar patirties.

Baigdama dėkoju visiems padedantiems ir laukiu talkos iš visų.

Jūsų atsakomingoji redaktorė

Redaktorės Atsakymai

• **Dr. E. Draugeliui — Brazilija:** Ačiū už atsiųstus straipsnius: "Luiz Migliano", "Sifilio diagnostika" ir "Gydymas be peilio". Su kitu numeriu pradėsime Jūsų straipsnių seriją. Įdomus skaityti, ką daro kiti, kitame pasaulio krašte. Dar kartą ačiū. Rašykite ir toliau.

• **Dr. K. Gudaičiui:** Ačiū už patarimą. Nuo Naujų Metų pradėsime numeruoti pagal Jūsų pamokymą. Straipsniu "Albertas Schweitzeris" visi žavisi.

• **Dr. A. Šlepečiui — Argentina:** Ačiū už straipsnį "Fibrinolizo sistema". Skaitykite. Paruošime kitam numeriui.

• **Dr. I. Kuras:** Ačiū už straipsnį "Phenylketonurija". Jeigu visi taip sąžiningai išpildytų

pažadus, nereiktų sukti galvos apie Biuletinį, jis pats sutitvarkytų. Dauguma atsako: "pažadavau patiešiu, neduodu, negriešiu".

• **Dr. B. Valterienei — Anglija:** Redakcijos ir Administracijos vardu dėkoju už atsiųstas plokšteles. (Daktarė atsiuntė Biuletenio naudai 15 plokštelių, kurias bandysime leisti į loteriją; surinktais pinigais lopysime savo skolas arba gerinsime patį žurnalą. Red.) Ačiū už tokią brangią dovaną.

Administratorė Kalba

"Kas kam rūpi, o alkanam — duona." Taip ir man vis rūpi Biuletenio medžiaginiai pamatai — pinigai. Slenka pabaigon šie metai ir artėja atsiskaitymo, sąskaitų suvedimo metas.

Kreipiuos į visus Gyd. Dr-jų skyrius ir į pavienius Biuletenio skaitytojus: palengvinkite man šį didžiulį ir iki kaulo įkyrų sąskaitų išsiuntinėjimo darbą ir be jokio atskiro paraginimo atsilyginkite už 1966 metų prenumeratą. Už nuoširdų bendradarbiavimą iš anksto dėkoju.

Biul. Adm. vardu
I. Makštutienė

MOKSLINIAI ŽURNALAI

Pirmojo mokslinio žurnalo lopšiu laikomas Paryžius, kur prieš 300 metų Dionizas de Salis pradėjo leisti "Journal des Savants" ("Mokslininkų laikraštis").

Lietuvoje mokslinės periodikos atsiradimas yra siejamas su Vilniaus universitetu. Pirmuoju tokiu leidiniu laikytinas 1804 m. lotyniškai išspausdintas "Acta instituti clinici universitatis Vilnensis" ("Vilniaus universiteto klinikinio instituto aktai").

Tilžėje 1892 m. išėjo iš M. Jankaus spaustuovės "Lietuvių mokslo draugystės Amerikoje" periodikos leidinio "Apšvieta" pirmasis numeris. "Apšvietos" antroji redakcija buvo Pensilvanijos valstybėje. Žurnalą redagavo J. Šliupas, J. Andziulaitis, J. Basanavičius ir kt.

1920 m. panevėžietis, Petrogrado universiteto prof. A. Dagelis įsteigė žurnalą "Čelovek i priroda" ("Žmogus ir gamta"). (Mokslas ir gyvenimas — Nr. 8. 1965).

KAZYS GRINIUS

Mažame ūkyje, Salemos Budos kaime, Sasnavos valsčiuje, Mariampolės apskrityje 1866 m. gruodžio mėn. 17 d. gimė Kazys Grinius, kuris padarė didelį įnašą lietuvių kultūrai ir nepriklausomybės laikais vadovavo tautai, kaip jos prezidentas.

Pradžios mokyklą laikė Oškinėje, Lymarkuose ir Mariampolėje. Baigęs Mariampolės gimnaziją, išvyko į Maskvą, kur 1893 metais baigė medicinos mokslus.

Tėvas, ūkininkas, turėjo mažą biblioteką, iš kurios jaunas Kazys susipažino su Valančiumi, Ivinskiu, Dovydaičiu ir kitais rašytojais. Dar būdamas gimnazijoje pradėjo mokytis lietuvių kalbos, o vėliau net pradėjo leisti rankraštinių laikraštį "Prieaušris". Gimnazijoje būdamas susipažino su Petru Kriaučiūnu, iš kurio gavo ir pirmąjį "Aušros" numerį. 1887 m. Maskvos universitete įstojo į Petro Leono vadovaujamą slaptą lietuvių draugiją, o kitais metais jau pradėjo bendradarbiauti ir rašyti į J. Šliupo Amerikoje leidžiamą "Lietuviškąjį Balsą".

Dr. Griniui neužteko mediciniškųjų studijų, jis atostogų metu rinko folkloro medžiagą, o 1889 m. dalyvavo Mariampolės demokratų suvažiavime, kur kartu su V. Kudirka, Leonu Kriaučiūnu, J. Staugaičiu ir J. Bagdonu svarstė naujo laikraščio reikalingumą. Tais pačiais metais pasirodė naujas laikraštis — VARPAS.

1891 metais jo iniciatyva Maskvos studentų draugija loterijos būdu surinko pinigų, iš kurių buvo įkurtas Fondas lietuvių knygoms leisti.

1893 metais, dr. Grinius, gavęs gydytojo diplomą, devynius mėnesius plaukiojo, kaip laivyno gydytojas, po Kaspijos jūrą. 1894 metais grįžo į Lietuvą, pirmiausia apsidodamas Mariampolėje. Versdamasis privačia praktika, visą laiką dalyvavo ir visuomeninėje veikloje, važiuodamas į varpininkų susirinkimus, ieškodamas lėšų Varpo ir Ūkininko leidimui. 1896 m. persikėlė į Virbalį, iš kur važinėdavo į Tilžę "Varpo" administravimo prižiūrėti. Tais pačiais metais persikėlė į K. Naumištį, kur suėjo į artimą pažintį su dr. Vincu Kudirka. Nuo 1897 m. redagavo Ūkininką. Vilniuje susispietus naujiems varpininkams, dr. Grinius su jais užmezgė ryšius, o tuo pačiu aprūpino Kauno

ir Vilniaus socialdemokratų iš užsienio gabenamais spausdiniais.

Dr. Griniaus veikla buvo daugiašakė; be spaudos, medicinos, jis rūpinosi ir kitais lietuviškais reikalais. 1900 metais Pilviškių apylinkėse pradėjo rinkti eksponatus Paryžiaus lietuvių skyriui. Tuo pačiu metu pradėjo studijuoti botaniką ir rinkti lietuvių liaudies vartojamų vaistožolių pavadinimus.

1904 metai yra tikri lietuviškos kultūros atgimimo metai o dr. Griniaus namai Mariampolėje, Suvalkijos ir visos Lietuvos lietuvių sąjūdžio centras. Čia dr. Griniaus rūpesčiu buvo įrengta patalpa lietuvių teatrui, kur 1905 m. pirmą kartą buvo suvaidinta "Amerika pirtyje". Tais pačiais metais dr. Grinius buvo ištremtas į Poltavą vieneriems metams, tačiau jam bebūnant kalėjime karo stovis buvo panaikintas, ir jis grįžo atgal į Mariampolę, kur tuojau įkūrė "Šviesos" draugiją. Tų pačių metų pabaigoje general-gubernatoriaus verčiamas dr. Grinius vėl turėjo palikti Mariampolę ir išsikėlė į Vilnių. Bet ir čia jis rado darbo. J. Jablonskiui redaguojant, bendradarbiavo "Lietuvos Ūkininke", "Vilniaus Žiniose", suredagavo paskutinį 1905 m. "VARPO" nr. 12, rašė politines brošiūras ir paruošė socialdemokratų programą. Trumpam laikui buvo grįžęs į Mariampolę, kur vėl buvo kalinamas už veiklą lietuvių tarpe. Išleistas iš Mariampolės kalėjimo, buvo vėl ištremtas ir apsigyveno Vilniuje, kur kartu su A. Rimka redagavo "Lietuvos Ūkininką", vėliau su G. Petkevičiūte — "Lietuvos Žinias" ir su F. Bortkevičiene įkūrė bendrovę lietuviškiems laikraščiam leisti. Šalia "Lietuvos Ūkininko" dar leido: "Žemę", "Sveikatą" ir "Mokyklą", "Aušrinę". "Sveikata buvo leidžiama iki I pasaulinio karo.

Dr. Grinius dėl savo veiklos negalėjo gyventi vienoje vietoje, ir vis nuolat buvo tremiamas arba pats savo noru keitė gyvenamą vietą. 1917 m. dr. Grinius buvo išrinktas į Rusijos lietuvių tarybą. 1919 m. buvo Paryžiuje, kur atstovavo Lietuvą, 1920 metais buvo išrinktas Lietuvos steigiamojo seimo nariu, o nuo 1920 iki 1922 metų ėjo ministerio pirminko pareigas.

1922 m. pradėjo vadovauti Kauno savivaldybės medicinos ir sanitarijos skyriui. Būdamas

šio skyriaus vedėju rūpinosi, kad būtų įsteigti motinų-vaikų sveikatos centrai, dispanseriai kovai su džiova, dezinfekcijos stotys, pirtys, gimdymo namai, savivaldybės vaistinės ir kt.

1926 m. liaudininkams laimėjus rinkimus, buvo išrinktas valstybės prezidentu ir juo išbuvo iki perversmo, kada buvo priverstas atsakyti prezidento pareigų. Po to grįžo prie darbo savivaldybėje, būdamas Draugijos Kovai su Džiova pirmininku, Pieno Lašo draugijos pirmininku, „redaguodamas “Kova su Džiova” metraštį ir organizuodamas Sąjungą Lietuvos Motinoms ir Vaikams Globoti.

Vokiečiu okupacijos metu už protesto raštą prieš žydų žudymą (ši arštą pasirašė J. Aleksa, prel. M. Krupavičius) Lietuvos general-komisaras dr. Grinių ištrėmė į Ažuolų Būdą.

Nuo antrosios bolševikų okupacijos dr. Grinius pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Hanau stovykloje. Čia gyvendamas taip pat dalyvavo kultūriname gyvenime, bendradarbiaudamas spaudoje, lankydamas susirinkimus. 1947 m. atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir įsikūrė Čikagoj kur pradėjo rašyti savo atsiminimus ir tvarkyti Medicinos Terminologijos veikalą. Medicinišką terminologiją tvarkė net iki mirties ir paliko daug vertingos medžiagos terminologijos reikalui.

Dr. Kazys Grinius mirė 1950 m. birželio mėn. 4 d. Chicagoje.

Dr. K. Grinius gydytojų tarpe prie Dr. K. Grinius vardo Dr-jos Kovai su Tuberkulioze Sanatorijos.

Lietuvies spaudoje medicinos terminai

Rašo dr. K. Grinius

Daugelis Lietuvos laimėjęs rašyti ir mediciniškuose spaudoje darbuose vartoja kartais nevykusių, svetimus medicinos terminus. Tiesa ir anglų kalba turi ne mažai svetimų medicinos terminų. Vokietų kalba medicinos kalba taip pat yra gausiai sušabdyta. Rusų kalbos medicinos terminologija yra labai svetimais terminais praturta. Tuo lenkams pavyko sukurti gana gryną lenkišką medicinos terminologiją. Jis jau seniai buvo nusistatęs tiksliniam medicinos terminui turėti savo lenkišką žodį (ir vardas - lot. terminus).

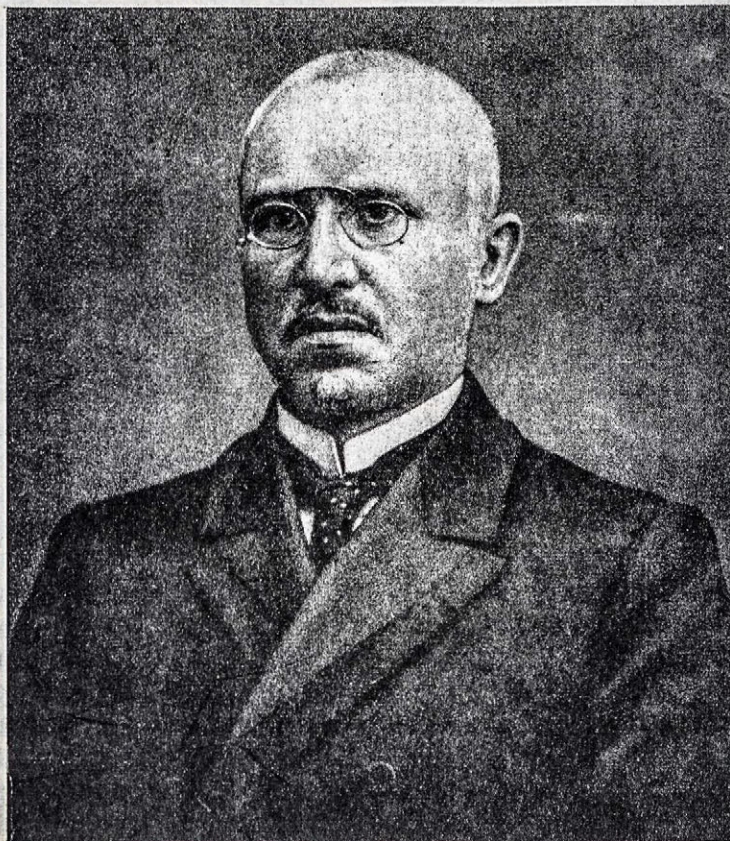
JUOZAS BAGDONAS

1866 m. balandžio mėn. 6 d. Vilkaviškio apskr. Kybartų vl. gimė Juozas Bagdonas, kuris savo gyvenimą pašventė mokslui, žmonijai ir lietuvybei. Baigęs Naumiesčio dviklasę ir Mariampolės gimnaziją įstojo į Varšuvos universiteto medicinos fakultetą, bet vėliau persikėlė į Maskvos universitetą kurį baigė 1891 m. gaudamas gydytojo diplomą. Tačiau dar būdamas universitete jau rašė Aušroje Kvietaičio slapyvardė. Bendradarbiavo ir Varpe, pasirašydamas Šidagiu. Nuo 1892 m. vertėsi privačia praktika Kudirkos Naumiestyje Dr. J. Bagdonui neužteko vien medicinos praktikos, todėl platino lietuviškus raštus, dalyvavo socialdemokratų veikloje, spausdino įvairias brošiūras. Kražių bylos metu išgavo bylos protokolą, kurį savo raštams panaudojo V. Kudirka ir S. Matulaitis. 1899 m. gavęs pranešimą, kad bus tremiamas, pabėgo į Vakarus ir gyveno pradžioje Maž. Lietuvoje, vėliau Anglijoje, Prancūzijoje ir Šveicarijoje. Gavęs Amerikos lietuvių parodos kvietimą perėmė lietuvių paviljono organizavimą 1900 Paryžiaus pasaulinėje parodoje. Gyvendamas V. Europoje, dr. Bagdonas padėjo Lon-

dono lietuviams organizuoti atskirą nuo lenkų parapiją ir tuo reikalu išspausdino brošiūrą "Parapija ir kunigas". Londone ir Škotijoje organizavo Šviesos draugiją. 1902 m. buvo slapta atvykęs į Lietuvą ir dalyvavo lietuvių demokratų partijos suvažiavime. 1903 m. vokiečių žandarų buvo suimtas, bet parodęs Amerikos lietuvių Lelio asmens liudijimą, buvo paleistas. Iš Lietuvos išvykęs, apsigyveno Škotijoje, kur vertėsi praktika ir bendradarbiavo Šviesoje, Viltyje. Karui prasidėjus dirbo Vilniaus karo ligoninėje, vėliau Maskvos. 1918 m. grįžo į Lietuvą. Nuo 1919 m. buvo Sveikatos departamento direktorius, o nuo 1922 — vidaus ligų medicinos katedros vedėjas. 1926 m. dėstydamas vidaus ligas universitete parašė "Įvadas į bendrąją mediciną".

1932 m. įsteigė Lietuvos Blaivinimo Sąjungą, nuo 1938 m. redagavo "Blaivioji Lietuva".

1944 m. kartu su visais pasitraukė nuo karo audrų ir apsigyveno Vienoje, vėliau Vokietijoje ir 1951 m. atvyko į Jungtines Valstybes, įsikurdamas Clevelande.

KOLAGENINIAI SUSIRGIMAI

J. Meškauskas, M.D.

Kolageninių susirgimų etiologija dar iki šiol nežinoma ir šiuo klausimu literatūroje randama įvairių nuomonių. Kolageniniais **susirgimais** vadinami tie, kuriuose yra paliestas jungiamasis audinys. Prie šios grupės susirgimų priskiriama: reumatinis susirgimas, reumatoidinis artritas, polyarteritis nodosa, sisteminis lupus erythematosus ir scleroderma. Kai kas prie šios grupės priskiria senūmo susirgimą, obliteruojantį trombangitą ir kitą, pav. dermatomijozitą. Kai kurie ir šių susirgimų, kaip pav. polyarteritis nodosa, sisteminis lupus erythematosus, difuzinė scleroderma ir dermatomyozitas kaip savo patologiniais pakitimais taip ir klinikiniais reiškiniais turi daug bendro.

Čia aš trumpai noriu paliesti **reumatoidinį artritą ir lupus erythematosus**. Reumatoidinių artritų patologinių pakitimų priežastis dar nėra žinoma. Patologiniai įdegiminiai pakitimai yra daugiau chroniško pobūdžio, ir pasireiškiantieji svarbiausia sąnariuose. Patinimas daugely atvejų pastebimas arba randamas periartikuliariniuose audiniuose. Eksudacijos proceso atsiradimas sąnario tuštumoje yra nevienodas. Kai kuriais atvejais ir sunkus reumatoidinis artritas būna be eksudacijos, "sausas"; o kitais atvejais eksudatos palieka sąnariuose kelis metus arba kartojasi. Cytologinis įvairumas sąnario periartikuliarinių audinių ir eksudate yra gana ryškus. Sąnario eksudate vyrauja neutrofiliniai leukocitai. Perikapsuliarinis audinys pasižymi granuliaciniu procesu, granuliacijomis, kuriuose nėra daug branduolinių narvelių, bet daugiausia būna fibroblastų, plazmos narvelių. **Reumatoidinės granuliacijos** dažniausia būna apie sąnarius, bet taip pat gali būti randamos ir viso organizmo mesenchiminiame audiny. Poodiniai fibroziniai mazgai atsirandą sausgyslių apvaskalėliuose, burzose, periosteume arba fascijose, apie 15 % visur reumatoidinių artritinių susirgimų. Greit ir gana ryškiai pasireiškia sinovialinė proliferacija, turtinga fibroblatais, ir užima sąnario tuštumą. Įdegiminis audinys iš sinovia auga į sąnarį pagal sąnarių kremzles gana ankštai prie jų priaugdamas, kartu sutrukdydamas kremzlių mitybą. Tokio proceso paliestoj kremzlėj prasideda destrukcijos procesas. Gretimam kauliniam au-

diny prasideda taip pat metaboliniai sutrikimai ir kaulas pasidaro **osteoporotinis**, suminkštėja.

Patologiškai ir patofiziologiškai, šalia jungiamojo audinio, yra ir kitų reikšmingų pakitimų. Paskutinių laikų tyrimai parodė, kad yra žymūs kraujagyslių ir paties kraujo pakitima: **Raudonieji kraujo rutulėliai** sulimpa, sudaro gumulus, kurie sutrukdo kraujo apytaką smulkiuose kraujo induose. Toki kraujo ir kraujagyslių pakitimai sutrukdo audinių mitybą ir yra patinimų priežastimi. Bendra, dažniausia hypochrominė mikrocitinė ar normocitinė anemija reumatoidinių artritų atsitikimais yra ne retas reiškinys, nors dažniausia nedidelio laipsnio. **Globulino kiekis** dažniausia padidintas kai tuo tarpu albumino gali būti sumažintas ir todėl apskritai proteino kiekis gali būti normalus. **Makroglobulinas**, kuris turi antikūnių savybes, ilgiau besitęsiančio reumatoidinio artrito atsitikimais dažniausia būna sumažintas. Šis makroglobulinas turi Svedberg koeficientą **19 S** arba **22 S**, arba jų abiejų mišinį. Makroglobulinai yra vadinami: "reumatoidiniu faktoriumi" ir vartojami reumatoidinių artritų diagnostikai.

Pilnai pasireiškusio reumatoidinio artrito atveju diferencinė diagnozė paprastai yra sunki. Simetriniai rankų ir kojų sąnarių pakitimai ir plaštakų ulnarinis nukrypimas yra labai būdingas. Toliau artritui progresuojant rankų per alkūnių sąnarius ir kojų per kelių sąnarius sulinkimas yra taip pat labai būdingas. Pečių ir klubų sąnariai paliečiami labai vėlai. **Simetriškumas** reumatoidinių artritų atveju dar nėra, išaiškintas. Radiologinis tyrimas kaip diferencinei diagnozei taip ir proceso eiga yra labai svarbus. Būdinga yra **kaulų galų dekalifikacija** ir kremzlių suirimas. Temperatūros reumatoidinių artritų atveju paprastai nebūna. Ankstyva reumatoidinio artrito diagnozė yra gana sunki, tuo labiau, kad pirmieji simptomai dažniausia būna ne sąnariuose. Iš tokių simptomų minėtini: bendras silpnumas, greitas nuovargis, apetito stoka, svorio mažėjimas, rankų ir kojų nutirpimas, skausmai raumenyse. Visi šitie simptomai labai dažnai nepastebimi ir reumatoidinis artritas diagno-

zuojamas tada, kada jam yra žymūs pakitimai sąnariuose.

Kaip diagnozei taip ir diferencinei diagnozei labai svarbios yra **serologinės reakcijos**: 1) antistreptolizino titracijos reakcija ir 2) hema-glutinacijos reakcija.

Dabar yra paskutiniosios modifikacijų, kaip **Latex** bandymas, kuris vis dažniau ir dažniau panaudojamas.

Prieš kalbant apie antrą tos grupės susirgimą ir gydymą noriu duoti **būdingą reumatoidinio artrito atsitikimą**.

Moteris 67 metų amžiaus buvo paguldyta ligoninėn rugsėjo mėn. 26 d. 1964 m. Ji vėmė kraują ir turėjo juodas išmatas. Pradėjo vemti kraują praeitą naktį. Jinai sirgo būdingu reumatoidiniu artritu su rankų ir kojų sąnarių deformacija daugelį metų. Buvo gydoma cortico-steroidais, turėjo lengvą diabetą. Oda ir gleivinės buvo labai išblyškusios, ant viso kūno turėjo hemoragines petechijas. Pilvas buvo lengvai ištemptas. Kepenys ir blužnis nepadidintos. Ligoninė gavo plazmos, kraujo, Aramin, glucozos skiedinį į vieną, vitaminą K. Visos priemonės nieko nepadėjo, ligonė ėjo blogyn ir tą pačią dieną vakare mirė. Mirties priežastis buvo stiprus kraujavimas iš skrandžio žaiždų, susidariusių dėl ilgo gydymo cortico-steroidais sunkaus reumatoidinio artrito. Autopsija diagnozę patvirtino.

Kaip jau buvo minėta ji turėjo lengvą diabetą. Čia reikia keletą žodžių pasakyti apie taip vadinamą "**steroidinį diabetą**". Anksčiau latentiniam diabetui susekti buvo daromas glukožės tolerancijos bandymas išvirkščiant adrenokortikotropino ir buvo manoma, kad tokiu būdu susekama paslėpta hyperglicemia ir glikozuria. Dabar tų bandymų nebedaroma; nes pastebėta, kad rastas "diabetas" po steroidų injekcijos yra skirtingas nuo tikrojo diabeto, kuris yra dėl insulino nepakankamumo. "Steroidinis diabetas" gaunamas dėl steroidų antagonistinio veikimo insulinui ir dėl sulėtėjusio glukožės skilimo proceso į piruvinę ir pieno rūgštis.

Antras dažniau pasitaikęs kolageninės grupės susirgimas yra **sisteminis lupus erythematosus**. Tai yra dažniausia chroninis duodas pagerėjimus ir pablogėjimus. Susirgimas, pasitaikęs dažniausia jauniems žmonėms. Klininiai reiškiniai labai įvairūs. Būdinguose atsitikimuose būna svyruojanti temperatūra, sąnarių

skausmai, išbėrimas odoje, baltymas šlapume, leukopenia, hyperglobulinemia ir L. E. narveliai kraujuje. Apie 80 ar 85 % visų susirgimų dažniausia būna pas moteris. Kaip patologiniai, taip ir klininiai reiškiniai būna labai įvairūs, dažnai paliečia visus kūno organus: kraują, odą, kraujo apytakos sistemą, akis, inkstus, nervų sistemą ir kitus organus. Ir reikia pabrėžti, kad sisteminis lupus erythematosus nėra retas susirgimas. Ypatingai jaunoms moterims turint skausmus sąnariuose, krūtinėje, turint temperatūrą visuomet reikia pagalvoti ir apie sisteminį lupus erythematosus susirgimą. Čia taip pat reikia paminėti, kad L. E. narveliai gali būti randami ir sunkaus reumatoidinio artrito atsitikimuose. Gorlings ir kiti tuos narvelius rado net 15-20 % visų reumatoidinių artritų atsitikimuose. Tokiuose atsitikimuose diferencinei diagnozei nuo sisteminio lupus erythematosus susirgimo taip vadinama **šalta precipitacijos reakcija** yra labai svarbi.

Čia noriu duoti **tipingą sisteminio lupus erythematosus atsitikimą**. Moteris 47 m. amžiaus, paguldyta ligoninėn sausio mėn. 27 d. 1965 m. Ligonė susirgo prieš 3 mėnesius, pradėjo skūstis kojų ir rankų sąnarių sutinimu, skausmais krūtinėje, oro stoka, nedideliu temperatūros pakilimo, šlapumo organų sutrikimais. Per tą laiką nustojo 7-8 svarus svorio. Prieš 3 dienas pradėjo skaudėti gerklę. Ligonė tiriant buvo rasta: Kraujo spaudimas 120/70, pulsas 92 per minutę, temperatūra 101. 6° F. alsavimas 28 per minutę. Kojų ir pilvo odoje buvo lopai diskoloracijos, burnos gleivinė — paraudusi, lūpos truputį cianotinės, širdies tonai duslūs. Pilvas buvo truputį ištemptas ir apatinė dalis jautri, kepenys ir blužnis neprachuojamos. Dėl skausmų galūnių judrumas buvo truputį apribotas. Kojos buvo patinę ir cianotinio atspalvio. Elektrokardiograma rode I-mo laipsnio AV. bloką ir difuzinį kardiitą, primenantį reumatinį susirgimą. Plaučių nuotraukoje buvo matomi stazės reiškiniai su skysčiu abiejuose sinusuose. Širdis buvo padidinta, daugiau į kairę. Periferiniam kraujuje buvo rasta daug L. E. narvelių. Litos serumo reakcijos taip pat patvirtino diagnozę. Ligonė buvo pradėta gydyti cortico-steroidais.

Ryškesniam šios grupės ligų vaizdui įdedama lentelė:

Kadangi kolageninių susirgimų etiologija nėra žinoma tai ir **gydymas dažniausia yra**

COLAGENINIŲ SUSIRGIMŲ PATOLOGIJA IR DALINAI KLINIKA

Susirgimas	Arthralgia	Sanarių pakitimas	Kardiovaskuliariniai pakitimai	Inkstų pakitimai	Pakitimai plaučiuose
Reumatinis susirgimas	++ +	Exudaciniai, proliferaciniai, sklerotiniai pakitimai. Nėra deformacijos arba ir granuliacinių pakitimų.	Žymūs pakitimai Endocarditas, granuliacinė proliferacija ir sklerotiniai pakitimai.	Vaskulitas ir glomerulitas	Plaučių audinys sukietėjęs, indurotas. Hyalinė membrana ir vaskuliariniai pakitimai.
Reumatoidinis Artritas	++ + +	Tie patys pakitimai kaip ir reumatinio susirgimo plus granuliacinis, osteofibrozinis pakitimas ir sąnarių sustingimas.	Kardiovaskuliariniai pakitimai reti	Dažnai pasitaiko amyloidosis. Specifinių pakitimų nėra.	Specifinių pakitimų nėra. Kartais vaskulitas.
Sisteminis lupus erythematosus	+ + +	Žymus exudaciniai proliferaciniai pakitimai su tymphohistiocytine infiltracija.	Aortos vožtuvus paliečias ne bakterinis endokarditas. Taip pat mykardo ir perikardo pakitimai.	Aštrūs ir chroniški inflamaciniai degeneratyviniai pakitimai: žinomi "lupo idinio nephrito" vardu.	Dažnai pūlinis bronchitas su peribronchine pneumonija. Kartais plaučių pūliniai ir pleuros pakitimai.
Scleroderma	+ +	Antrinis jungiamojo audinio pakitimas sąnariuose sąryšyje su bendra liga. Sklerozis ir atrofija sąnarių.	Ypatingas myokardo sklerozas, ne vaskuliarinio tipo.	Vaskuliariniai pakitimai su fibrinoidiniais nekrozais.	Jungiamojo audinio proliferacija su plaučių audinio surandėjimu, scleroze.
Polyarteritis nodosa	+	Paprastai nežymūs pakitimai.	Dažniausia paliečiamos vainikinės arterijos: atrofija, nekrozės.	Ryškus vaskuliariniai ir glomerulų pakitimai vedą prie infarktų glomerulitų, fibrozės ir inkstų nepakankamumo.	Wegener's granuliomatozis su nekrozės ir perforacijos reiškiniais kvėpavimo takų.

simptomatinis. Iki šiol mes žinome kad reumatoidinis artritas yra beveik nepagydomas. Gydytas paprastai prasideda anksti ir beveik visą laiką tęsiasi. Įdomu kad taip vadinami "naujieji" gydymo metodai pradeda užmiršti ir grįžtama prie "senų" gydymo metodų. Jei 1950 metų dešimtmetis galima buvo pavadinti "cortico-steroidų" era tai 1960 metų dešimtmetis, tur būt, galima būtų pavadinti "nauja salicilatų ir aukso" era. Nežiūrint greito teigiamo efekto cortico-steroidų reumatoidinio artrito gydyme, per 15 metų yra pastebėta, kad cortico-steroidai nepakeičia reumatoidinio artrito susirgimo eigos, kad tie vaistai duoda pavojingą pašalinį veikimą ir kad ilgą laiką naudojant cortico-steroidai nustoja gydomojo efektingumo.

Iš pašalinio ir gan pavojingo cortico-steroidų veikimo yra žinoma: skrandžio žaizdos, žymus osteoporosis, padidintas kraujoslėgis, azotinių medžiagų balanso sutrikimas, Anglia — vandenių (panašus į diabetą) sutrikimas, veido suapvalėjimas, nenormalus poodinis riebalų pasiskirstymas, odos išbėrimai ir pakitimai, trombozai, padidintas jautrumas infekcijai, neurotropiniai sąnarių sutrikimai ir pagaliau

neretai ir gana žymūs psichiniai sutrikimai. Yra taip pat pastebėta, kad duodant didelėmis dozėmis cortico-steroidus yra galimas reumatoidinio artrito pablogėjimas ir pacientai pasijunta geriau cortico-steroidus sumažinus arba juos visai nutraukus. Nutraukimas arba sumažinimas turi būti laipsniškas, lėtas. Ilgesnį laiką vartojant cortico-steroidus chirurginė intervencija gali būti labai pavojinga dėl antinkstinės liaukos nepakankamumo.

Trumpai suglaudus, dauguma reumatologų siūlo tokį reumatoidinio artrito, ir dalinai kitų kolageninių susirgimų **gydymo planą:**

1) Lengvi ir vidutiniai reumatoidiniai artritai turi būti gydomi salicilatais, voniomis, masažais, poilsiu ir gydomi ne intensyviai.

2) Jei virš minėtam gydymui nepasiduo-da — pridėti aukso preparatų. Geriausio aurothioglucoses į raumenis išvirkštimai.

3) Jei tas nepadeda, tuomet reikia ligonį guldyti į ligoninę ir intensyviai gydyti salicilatais, aukso preparatais ir phenylbutazonu.

4) Ir jei tik virš minėti metodai neduoda rezultatų, tuomet prieinama prie gydymo cortico-steroidais.

OFTALMOLOGIJA BE PRIETARŲ

Dr. R. Sidrys

Visi gydytojai kviečiami talkon. Su akimis surišti prietariai yra taip paplitę, kad oftalmologai vieni su jais susitvarkyti nebegali.

Štai kad ir toks pavyzdys. Žmogus ateina pas gydytoją naujų akinių, nes senieji jam taip spaudžia nosį, kad odoje pasidarė žaizdos. Po refrakcijos paaikšėjo, kad akiniai jam visiškai netinka, klaidingi net dviem dioptrijomis; be akinių jis mato 20/30, su akiniais tik 20/100. Nustebęs paklausiau argi jis nepastebėjo, kad jis be akinių geriau mato. "Nepastebėjau" buvo jo atsakymas, "aš niekad jų nenusiimu".

Kaltas čia yra labai populiarus prietaras, ęsa jei nenešiosi akinių - akys suges. Tikrumoje susiformavusių akių akiniai negali pakeisti. Jei visi pacientai staiga išmestų savo akinius, myopai vaikščiotų žlibi ir susiraukę, hyperopai tuojau pat imtų skūstis nuovargiu ir galvos skausmais, presbyopai turėtų prašyti savo vai-

kų, kad jiems laikraštį paskaitytų, bet nei vienas iš jų netgi per eilę metų nenustotų nei dalelės savo regėjimo. Išimtis yra **vaikų akys**, reikalingos akinių dėl pataloginių nukrypimų arba amblyopijos. Tokiu atveju akiniai yra kaip vaistas ir su jų pagalba akies vystymąsi galima nukreipti norima kryptimi. Syki tačiau akis užbaigia savo vystymąsi (paprastai apie šeštus gyvenimo metus, retesniais atvejais vėliau) akiniai nei akies formos, nei retinos jautrumo pakeisti negali.

Įdomu, kad visuomenė su lygiu entuziazmu priima ir visiškai priešingą prietarą, kad girdi, nepradėk nešioti akinių, nes jie akis nusilpnins. Tikrumoje akiniai akių bei regėjimo niekada nenusilpnina. Individas su paprasta nepiktybine myopija gali per savo gyvenimą sunėšioti daugybę porų akinių, gal pabaigoje jis nešios stipresnius akinius, negu pradžioje, tačiau jei

jis neturės uveito, glaukomos, retinito bei kitų žalojančių ligų, jo regėjimas liks 20/20 iki gilios senatvės.

Teisybė, tūkstančiai presbyopų yra pasiruošę prisiekti, kad jų akys buvo geros ir jie galėjo skaityti iki to laiko, kol daktaras neįsiūlė jam akinių. Nuo to laiko - baigta; akiniai jam taip pagadino akis, kad jis dabar be jų kaip aklas. Reikia pripažinti, kad iš subjektyvinės pusės jie yra teisūs. Tačiau yra ne akiniai, o progresuojanti presbyopija; gamta čia nedaro jokių išimčių. Pirmieji akiniai sutampa su presbyopijos pradžia, taigi tarnauja kaip atpirkimo ožys, tačiau jei tas žmogus akinių būtų nevartojęs, jo presbyopija būtų lygiai taip pat progresavusi.

Veikia dar ir kiti faktoriai, pripratimas, akylumas. Iki riboto laipsnio akis galima ištreniruoti, nors šiuo atveju irgi daugiau yra paplitę prietarai, negu faktai. Ta tema yra netgi išleista knyga, pagal vieną iš jų reikia tik pakankamai ilgai vartyti akis, praktikuojant "long swing" ir short swing" ir tada gali savo akinius išmesti. Nesuskaitomi tūkstančiai dletrių yra išleidžiami už privilegiją vartalioti akis prieš siūbuojančias ar mirgančias šviesas, bet naudos iš to turi ne pacientai, o tik šundaktariai.

Regėjimo aparatą (akis ir smegenis) išstobūlini pratybomis galima, bet tik ta prasme, kaip kad ištreniruotos indėno akys pastebi tai, ko nuo gamtos atitolęs žmogus nepastebės, arba rentgenologas pastebi paveiksle smulkmenas, kurios nespecialistui nieko nesako. Taip pat amblyopiškas vaikų akis galima išstobūlini iki normalumo. Nei vienu atveju, tačiau, pratimai neatstoja akinių ir nepakeičia myopo į emetropą.

Labai giliai įsišaknijusi yra nuomonė, kad akys genda nuo netinkamo vartojimo. Dėl ko kaimyno vaikui daktaras prirašė akinius? Aišku dėl to, kad per arti prisikišęs skaitydavo; arba dėl to, kad per mažai morkų valgė. Kai kurie oftalmologiniai prietarai yra šimtmečiai veteranai, net gaila juos griauti. Tačiau, teisybės vardan, reikia pripažinti, kad **skaitymas tamsoje** akių negadina. Skaitant tamsoje, akys daugiau vargsta, fiksacija pasidaro sunkesnė, šviesai vis mažėjant, konusai atsisako

veikti ir atsiranda fiziologinė skotoma, tačiau visas šis procesas akims nekenkia. **Skaitymas gulint** akių irgi negadina, blogiausiu atveju akių raumenys daugiau vargsta laikydami akis forsuojoje pozicijoje, bet tas nei akims nei raumenims nekenkia.

Kiekvieną dieną bent keli pacientai — tėvai paklausia ar **televizija** akių negadina. Mano standartinis atsakymas: "Akių negadina, tik protą". Šaltoji šviesa akims yra lygiai tokia pat gera, kaip ir standartinė lemputė. **Knygos laikymas** per arti ar per toli irgi yra be reikšmis, nors dažnai vaikai skaito prisikišę todėl, kad turi neištaisytą refrakcijos klaidą ir stengiasi neryškumą kompensuoti, knygą arčiau laikydami. Taip pat ir nuo didelio vartojimo akių negalima sugadinti, tik nuvarginti. 90 % pacientų, kuriems tenka užrišti vieną arba išplėsti vienos akies vyzdėlį, nustoja skaityti nenorėdami perkrauti kitos akies. Tai grynas prietas. Jei kas akį gadina, taik tik jos nevertojimas. **Amblyopija exanopsia** yra klasiškas pavyzdys. Jei akis dėl žvairumo ar dėl kokio kito defekto vaikystėje išjungama ir joje kilęs retinos impulsas regėjimo centru yra ignoruojamas — tokia akis ima sipnėti.

Labai įdomus yra taip vadinamos "**Ružavos Akies (pink eye)**" prietas. Tai yra akių liga, kuri egzistuoja Amerikos medicinoje. Bandžiau sykį išsiaiškinti pas kolegas daktarus, kas, būtent, suprantama tuo ružavos akies terminu — gavau tiek skirtingų atsakymų, kiek buvo paklaustųjų. Dažniausia interpretacija buvo konjunktivitas, arba infekcinis konjunktivitas. Visuomenės akyse ružava akis gi yra baubas, tolygus Biblijos raupsams. Atsimenu turėjau pacientą su iritu ir stengiausi paciento motinai išaiškinti, kad tai rimta liga, reikalaujanti ilgo gydymo ir galinti pakenkti regėjimui. Ji tačiau, išgirdus diagnozę, į mano aiškinimus daug dėmesio nekreipė, o tik džiūgavo, kad ačiū Dievui, tai ne ružava akis.

Plačiausia iš visų įsišaknėjęs ir žalingiausias prietas šiame krašte yra **nekritiškas lašų vartojimas**. Laikraščių skelbimų ir televizijos įkyriai įtaigojami žmonės lašinasi patentikus tartum jie būtų Pavlovo šunys. Jiems nesvarbu ir neįdomu kokia liga jų akis užpuolė. Subkortikalinio reflekso verčiami, jie kiekvieno

simptomo atveju lašinasi geltonuosius lašius. Tik labai retai kada bepasitaiko, kad ligonis su ūmija glaukoma kreipiasi pas gydytoją iš karto. Paprastai pacientas 2-3 dienas dantis sukandęs kenčia skausmus ir lašinasi lašius, o tik po to, kai glaukoma įsisenėja, eina pas optometrį, kuris jį nusiunčia pas šeimos gydytoją, ir kuris savo ruoštu pagaliau jį persiunčia pas oftalmologą. Tas pats su sužeidimais, keratitais, iritais, neuritais, konjunktivitais — visų istorija yra iki nuobodumo vienoda: Tris dienas vartočiau lašus, bet jie nepadėjo”. Retkarčiais pasitaiko variacija, kad pacientas atsiskiedžia boro rūgšties ir ja plauna akis. Tai yra žymiai gudriau, negu pirkti patentuotus lašus, nes jų pagrindinis ingredientas irgi yra ne kas kita, kaip boro rūgštis (plus glicerinas ir dažai); tačiau tas, kas perka tą boro rūgštį atskiestą, nudažytą ir populiariu vardu pavadintą, moka apie 5 dolerius už vie-

ną boro rūgšties gramą. Esmėje betgi ir vienu ir kitu būdu pirktą boro rūgštis yra bevertė — oftalmologijoje ji jokios terapeutinės reikšmės neturi.

Jei pacientas klausia: “Kokie lašai akims padeda”; mano atsakymas būna: “Už ašaras geresnių lašų dar niekas nėra nšradęs”. Vaistų, kurie būtų tinkamai visiais akių ligų atvejais irgi nėra. **Atropinas** prie irito būtinas, prie glaukomos — nuodai. Marginalinį keratitą **steroidai** išgydo per 24 valandas, tačiau herpetinio keratito atveju tie patys steroidai ištirpina ragėnį iki perforacijos. Vienas iš oftalmologinės praktikos nepatogumų yra tas, kad per telefoną oftalmologijos nei diagnozuoti, nei gydymo prirašyti negalima.

Nebus dau perdėta sakant, jog visą akių higienos mokslą galima susumuoti į vieną sakinį: “Sveikas akis palik ramybėje — susirgus joms, skubėk pas specialistą”.

ČZENCIU TERAPIJA

Dr. A. Grigaitis

Tai kinų liaudies senas, įdomus, originalus gydymo būdas — badant adatomis ir prideginimais.

Kinų medicinos istorija sako, kad šis gydymo būdas atsirado tris ar keturis tūkstančius metų prieš Kristų. Sename kinų medicinos veikale “**Huandi Neiezin**”, parašytame prieš 2000 metų, aprašomas šis gydymo būdas. Jau tada kinų medicina buvo nustačiusi žmogaus kūno paviršiuje kelis šimtus gyvybės taškų, kuriuos jaudinant, kai kurias ligas gydant galima gauti gerų rezultatų. Šio gydymo pagrindą sudaro įvairių kūno dalių įdūrimai metaline adata, įdūrimo vietas prideginant iš pelynų susuktu rūkstančiu cigaru. Šių daugelio taškų, kurių pagalba neveikiama vidaus organai, padėtis, daugeliu atvejų atitinka nugaros vegetatyvių centrų lokalizaciją ir šių organų inervaciją, t. y., šie taškai turi su šiais organais **anatominį — fiziologinį ryšį**.

Čzenciu terapijai tirti **Pekine** yra įsteigtas net specialus institutas. Jo vedėjas yra **dr. Čzu Lian**, kuris mano, kad įdūrimai ir prideginimai reflektoriniai veikia centrinę nervų sistemą, kurios pagelba galima paveikti susirgusią organizmo vietą.

Dirginant kurią nors kūno vietą, galima paveikti teigiamai netik vieną susirgimo vietą, bet ir kitus organus, turinčius ryšį su nervų junginiais, esančiais įdūrimų vietoje. Pvz., dirginant tam tikrą rankos vietą, galima nuraminti dantų skausmą ir skausmus skrandžio stiryje. Dirginant kai kuriuos kojų taškus, gydomas kai kurios skrandžio ligos ir pašalinami skausmai juosmenyje ir t. t. Tais pačiais įdūrimais ir prideginimais galima gauti visai priešingus rezultatus, pvz., sukelti smarkų prakaitavimą, arba jį sustabdyti.

Dr. Čzu Lian mano, kad čzenciu terapija veikia ne tiesioginiai susirgusį organą, bet, jaudinant nervų sistemą, stimuliuoja jo veikimą.

Gydymo pasisekimas priklauso ne vien nuo jo technikos, bet ir nuo tinkamo jaudinimo taškų parinkimo. Paprastai, vartojamos įvairaus storumo ir ilgumo švirkštų adatos. Ilgos adatos naudojamos įdūrimams į storus raumenis, pvz., gluteus. Adatos kartais paliekamos įsmeigtos nuo kelių minučių iki kelių valandų. Tas laikas priklauso nuo ligonio stovio ir nuo veikiamo dirginimo. Kinų medikai yra sudarę

smulkų tokio gydymo planą. Jis, paprastai, vykdomas kasdien, arba kas 2-3 dienas. Čženciu terapijoje svarbu nevien baidymas, bet ir pri-
deginimai, kurie daromi trimis būdais.

Čženciu terapija turi tikslo sukelti stiprų arba silpną sujaudinimą. Stiprieji sujaudinimai stabdo sujaudintą nervų sistemą. Jie vartojami esant padidintai funkcionalinei vidaus organų, audinių, kaulų veiklai. Silpnieji jaudina nervų sistemą, sustiprina jos funkcionalumą, stimuliuoja organizmo atsparumą. Dr. Čžu Lian sako, kad šių stabdymo, jaudinimo gydymo metodų pagrindas yra reflektorinė įtaka į centrinę nervų sistemą, veikiant ją impulsais iš periferinių receptorių. Kinų medicinos literatūroje nurodoma, kad, gydant įvairias ligas, šis metodas davęs gerus rezultatus. Taip, dr. **Žin Ši Čžun** duomenimis, vienoje Pekino vaikų klinikoje iš 98 vaikų, gydytų nuo poliomieliito paralyžiaus, pasveiko 27, ryškus pagerėjimas

buvo pas 41, pagerėjimas pas 28, be pagerėjimo liko 2 ligoniai. Hopeh provincijoje, iš 2333 ligonių išsigydė 20,5 %, žymus pagerėjimas pas 29,2 %, pagerėjimas pas 41,8 % be pagerėjimo liko 8,5 %.

Remdamiesi klinikos stebėjimais, dabartinių laikų kinų gydytojai priėjo šių išvadų apie čženciu terapiją:

1. Kai kurių funkcionaliųjų ir organinių susirgimų atveju, čženciu gali duoti pilną pagijimą.
2. Kai kurioms ligoms gydyti vien čženciu nepakanka, reikalingi ir kiti būdai.
3. Prie susirgimų, reikalaujančių chirurginio gydymo (pvz., apendicito), čženciu netai-
kytinas.
4. Čženciu negalima skaityti universaline priemone.
5. Kai kurioms ligoms šis gydymo būdas visai netinka.

DR. ALBERTAS SCHWEITZERIS

tęsinys

Tai parodą ir Jėzaus vartoti išsireiškimai skaudaus pergyvenimo akimirkomis, pvz. prie kryžiaus Jėzus šaukia: "abba" (=tėve), vėl: "Eloi, Eloi lama sabachthani" (=mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai) yra aramėjiški. Toliau Schweitzeris parodo, kad ir evangelijų vertėjai kartoja klaidą, teigdami 'Jėzus iš Nazareto', nors pirmųjų evangelijose esą Jėzus yra laikomas 'nazarėnu' (tam tikra žydų griežto tikėjimo asketų sekta).

Minėtą mokslo darbą baigęs, imasi kito: Apaštalo Povilo tyrinėjimo istorijos (Geschichte der paulinischen Forschung), turinčios daugiau negu 400 psl.; šis darbas buvo išspausdintas 1911 metais. Čia jis siekė parodyti, kad Apaštalo Povilo mokymas yra Jėzaus mokslo tęsa, nes ir Povilas skelbė veik įvyksiančią Dievo karalystę žemėje ir reikalavo būti pasiruošusiems.

Čia kiek smulkiau suminėjome Schweitzerio parašytus mokslinius darbus tuo metu, kai jis studijavo mediciną, kad parodytume jo

darbštumą ir neišsenkančią energiją. Nors jis ir turėjo gabumų, bet jis dirbo daug ir sunkiai. Apie savo darbą jis pats sako: "Aš dirbau daug ir sunkiai nuolatiniu susikaupimu, bet nesukbėdamas, reiškia ne paviršutiniai". Jis pats nurodo, kad daug miego valandų paaukodavęs studijoms ir veikalų rašymui. Atsitikdavo, kad jis per naktį studijuodavo mediciną ar kitą mokslinį darbą dirbdavo, o ryte nemiegojęs vykdavo į muzikos studijas ar koncertuoti.

Kokiu ištvėringu pasiryžimu jis pasiimtąjį darbą atlikdavo ir spėsdavo problemas savo mokslo veikaluose, akivaizdžiai liudija sekantis pavyzdys. 1911 m. nuo spalio pradžios iki gruodžio 17 d. jis laikė medicinos mokslo baigiamuosius kvotimus. Ir per tą laiką jis nepertraukė skaitęs teologines paskaitas, ėjęs kunigo pareigas ir dalyvavęs muzikos veikloje. Kai jis gruodžio 17 d. išlaikęs paskutinį kvotimą, kuris buvo chirurgija, tai chirurgas prof. Madelung jam pasakęs, kad dėl to jis medicinos mokslo sunkų darbą nugalėjo, jog turėjo

gerą sveikatą ir didelį pasiryžimą. Kai baigė medicinos mokslą, jis buvo 37 m. amžiaus. Po baigiamųjų medicinos kvotimų, jis turėjo atlikti vienus metus klinikose praktikos stažą. Kartu jis ėmė ruošti disertaciją medicinos daktaro laipsniui gauti. Neįprasta buvo jo disertacijos tema: "Psychopathologinių Jėzaus vertinimų kritika" (Kritik der von medizinischer Seite veröffentlichten Pathographien über Jesus išspausdinta 1913 m.). Kaikurie autoriai, pvz. LeLoosten, William Hirsch, Binet Sangle ir kt. teigė, Jėzų turėjusį paranoinių proto sutrikimų ir liguistą didybės maniją (Megalomania, Delusions of grandeurs). Pats pasiruošęs medicinos mokslė, Schweitzeris ryžosi tą klausimą kritiškai nagrinėti. Bet tas klausimas nebuvo lengva spręsti. Kaip jis pats prisipažįsta, pakartotinai suabejojęs, ar pajėgsias tą darbą parašyti. Vis tik, pagaliau, kruopščiu pasiryžimu darbą paruošęs. Kad galėtų pakankamai kritiškai vertinti kitų psychopatologinius teigimus, jis specialiai gilinosi į paranojų problemą. Kai kitus savo žymiai stambesnius raštus jis palyginti greitai parašydavo, šiai 46 puslapių studijai paruošti jam reikėjo daugiau negu metų laiko. Pasirėmęs istoriniais šaltiniais, Schweitzeris parodė, kad Jėzaus samprotavimai ir veiksmai sutiko su anų laikų žydų mokslu bei tikėjimu, ir dėl to Jėzaus samprotavimai ir veiksmai negali būti laikomi liguistais. Tuo paaiškėjo, kad minėtieji kritikai ne žydų istorijos požiūriu vertino Jėzų, ir jų įtarimai, Jėzų turėjus protinių negalavimų, atsirado dėl to, kad jie nebuvo susipažinę su Jėzaus laikų žydų pasaulėžiūra ir žydų tautos istorija.

Įsigijęs medicinos daktaro laipsnį, gavęs medicinos praktikos teises ir dar papildomai išėjęs specialų tropinių ligų kursą Paryžiuje (1912 m.), Schweitzeris jautėsi tinkamai pasiruošęs misijos gydytojo darbui. Ir čia jis sutiko netikėtų bliūčių. Kai jis pasiteiravo pas misijų direktorių Paryžiuje, kad jis esąs pasiruošęs misijos gydytojo darbui ir norįs vyksti į prancūzų misija Lambarene srityje, Gabono kolonijoje, tai čia jis susidūrė su didžiai ortodoksiniu nusistatymo misijos vadovybe, kuri dėl jo liberalaus evangelijų aiškinimo laikė Schweitzerį netinkamą misijos tarnybai, nors jis pasižadėjo Afrikos misijoje religiška neveikti, o tik gydyti vietinius žmones. Po ilgesnių aiškinimų ir vienam nariui protesto ženkle prieš Schweit-

zerį iš vadovybės išėjus, pagaliau Paryžiaus misijos vadovybė sutiko leisti Schweitzeriui steigti ligoninę savo misijos žemės plote, Lambarėnės vietovėje, nurodytoje vietoje. Čia lemiamos reikšmės turėjo tas faktas, kad Schweitzeris pažadėjo savo numatomą misijos ligoninę įsteigti, vesti ir išlaikyti savo lėšomis, tai reiškia, kad Paryžiaus misijos vadovybė nedavė Schweitzeriui jokio medžiaginio išpareigojimo. Ir tikrai, savo santaupomis, ir kiek iš draugų bei prijaučiančių gavęs aukų, jis įrengė savo misijos ligoninės užuomazgą, o tolimesnį savo ligoninės plėtimą, personalo išlaikymą bei ligonių gydymą jis apmokėdavo savo koncertais ir paskaitomis užpelnytomis lėšomis bei surenkamomis aukomis. Čiabuvių už gydymą Schweitzeriui nemokėdavo, jei bent atnešdavo iš savo sodybos kiek maisto produktų ir dirbdavo ligoninėje, slaugydami ligonius ir atlikdami dalį ligoninės ruošos darbo. Susitvarkęs su misijos vadovybe, jis užkliuvo už prancūzų valdžios. Prancūzijos valdžios įstaigos nenorėjo jam duoti leidimo vyksti į prancūzų koloniją Pusiaujo Afrikoje. Prancūzų įstaigos nepalankiai Schweitzerį vertino dėl to, kad jis buvo Vokietijos pilietis (Tuomet Elzasas buvo Vokietijos valdoje) ir buvo išėjęs medicinos mokslus ne Prancūzijos, bet Strasburgo vokiečių universitete. Tik po ilgų derybų ir žymių Schweitzerį remiančių asmenų tarpininkavimo, pagaliau, Prancūzijos valdžia davė jam leidimą vyksti į Gabono koloniją misijos darbui Lambarėnėje. 1912 m. birželio 18 dienų Albertas Schweitzeris susituokė su savo ilgamete bendradarbe Helene Bresslau. Jos tėvas Harry Bresslau buvo žydų kilmės, žymus vokiečių istorikas ir Strasburgo universiteto profesorius. Helenė buvo jau jauna pakrikštyta evangelikų bažnyčios apeigomis ir išauklėta evangelikų liuteronų tikyboje. Ji buvo išėjusi aukštuosius humanitarinius ir pedagoginius mokslus ir įsigijusi gimnazijos mokytojos teises, be to, buvo išėjusi specialų medicinos seselės ir ligonių slaugymo kursus. Čia paminėtina, kad Helene Bresslau puoselėjo savyje panašius psichinius polinkius, kaip ir A. Schweitzeris. Visai dar nieko nežinodama apie A. Schweitzerį ir nepažinodama jo, ir ji buvo nusistačiusi iki tam tikro amžiaus laiko eiti mokslą, įsigyti bendro išsilavinimo žinių, o po to pasišvęsti neturtingų žmonių labdaros darbui. Gausiai apsirūpinęs vaistais ir kitomis gy-

dymo reikmenėmis (daugiau negu 70 dėžių), 1913 m. kovo 26 dieną A. Schweitzeris su savo žmona Helene iš Prancūzijos Bordeaux uosto laivu 'Europa' išplaukė į Lambarėnę prie Ogowės upės Pusiaujo Afrikoje. Tuomet Albertui Schweizeriui buvo sukakę 38 metai.

Po gana varginančios kelionės audringa jūra jų laivas pagaliau pasiekė Afrikos žemyną. Iš jūros laivo į paskirties vietą jiems dar reikėjo vykti Ogowės upės laivu. Pirmą kartą pamatęs saviško grožio Afrikos pakrančius, upėje šokinėjančias nematytų spalvų žuvis, o medžiuose tik Afrikoje užtinkamo spalvingumo grožio paukščius, tuo visa Schweitzeris liko taip sužavėtas, kad jis po devynių metų, rašydamas savo knygą "Tarp vandenių ir pirmųjų miško" (Zwischen Wasser und Urwald. 1921), pirmuosius savo išpūdžius taip tiksliai bei gyvai aprašė, lyg jis būtų juos ką tik pergyvenęs. Toje nuostabioje gamtoje A. Schweitzeriui krito į akis čiabuvių apleisti sunykę kaimeliai. Jam buvo paaiškinta, kad prieš 50 metų tuose kaimeliuose dar klestėjo gajus gyvenimas, bet dėl alkoholio vartojimo daug čiabuvių išnykę. Jau pačiame laive A. Schweitzeris įsitikino, kad čiabuviams už laivui atnešamą kurą mokama degtine.

Pagaliau Schweitzeris su žmona pasiekė paskirties vietovę Lambarėnę. Iš pirmo žvilgsnio Lambarėnė nedarė padrasinančio išpūdžio. Nedideliame skynime buvo keli menki pastatai (lūšnos), o aplinkui neįaukus Pusiaujo džunglių miškas. Pats misijos darbas toje srityje buvo pradėtas daugiau negu prieš 30 m. 1874 m. atvykę amerikiečiai misionieriai Ogowės paupyje pradėjo misijos veiklą. 1876 m. amerikietis misionierius gydytojas dr. Nassau įkūrė Lambarėnės misijos stotį. 1892 m. visa Gabono sritis, kurioje yra ir Lambarėnė, tapo prancūzų kolonija. Įvedus privalomą prancūzų kalbą, amerikiečių misija turėjo užsidaryti. Tuomet misijos darbą tuoje srityje perėmė Paryžiaus misijos sąjunga. Atvykusį Schweitzerį vietiniai ir misijos darbuotojai palankiai sutiko ir parodė jam daug daugiau palankumo, negu pati Paryžiaus misijos vadovybė. Vietinė misijos vadovybė leido jam laisvai pasirinkti tinkamą vietą ligoninei statyti ir dar pradžia pasikyrė 4 tūkstančių frankų paramą, taigi, priešingai Paryžiaus misijos vadovybei, kuri, kaip aukščiau minėjome, ne tik jokios paramos A.

Schweitzerio misijos darbui nepažadėjo teikti, bet dar pastatė sąlygą, kad Schweitzeris Lambarėnėje tegalės ligoninę statyti ten, kur jam bus nurodyta. Be to, A. Schweitzeris buvo davęs Paryžiaus misijos vadovybei pažadą Lambarėnėje tylėti kaip žuvis (prancūziškai kalbėdamas pasakė: "d'être muet comme une carpe"), reiškia nesakyti pamokslų, tačiau Lambarėnėje misijos darbuotojai didžiai kvietė jį padėti jiems ir religiniame darbe. Schweitzeris kvietimą priėmė ir savo ligoninės ribose laikydavo pamaldas, sakydavo pamokslus ligoniams ir apylinkės gynetojams, krikštydavo ir atlikdavo kitas tikybinės pareigas.

Dažnai kildavo, net ir dabar dar kyla, klausimas, kas yra Afrika ir kokia jos pirmųjų gyventojų praeitis? Afrika laikoma seniausiu žemynu. Pastarųjų laikų archeologų bei paleontologų nuomone Afrikoje randami ir pirmųjų žmogaus pėdsakai. Jo žmona Mary jau 1948 metais Viktorijos ežero saloje atrado kaukolę gyvio, gyvenusio prieš 25 milijonus metų, ir tas padaras galėjęs būti priešžmogis, ir jį pavadino "Proconsul africanus". Vėliau toje srityje jie atrado suakmenėjusius kaulus kito gyvio, gyvenusio prieš 14 milijonų metų, kuris labiau panėšėjo į žmogų, tai buvo pažmogis. Šiaurės Tanganikos (Tanganyika) Serengeti lygumos Olduvai Gorge srityje 1959 m. Leakey bekasinėdamas atrado kaukolę, panašią į žmogaus kaukolę, kuri galinti būti pusantra iki dviejų milijonų metų senumo ir priklausė prožmogui (Pithecanthropus); šios kaukolės savininką, padarą, jie pavadino Zinjanthropus (arabiškai zinj reiškia Rytų Afriką, graikiškai anthropus reiškia žmogų: Rytų Afrikos žmogus). Iš šitoje srityje rastų kitų liekanų esą matyti, kad tas pirmųjų žmogus jau vartojęs primityvius įrankius, bet ugnies dar neturėjęs. Ilgų amžių sąvartoje Afrikoje yra gyvenę daug visokių giminių, buvę daug įvairių valdovų, ir, kaip archeologiniai bei paleontologiniai duomenys rodo, jie yra turėję saviškų kultūrų, bet jokių užrašų apie jų buitį iki šiol neužėta. Čia įdomu palyginimui paminėti, kad Europos dalis, kur baltų (prūsų, lietuvių, latvių ir kt.) gyvenami plotai, dar prieš 18-20 tūkstančių metų pr. Kr. tebebuvo ledais apkloti, dėl to tose srityse pirmieji žmogaus pėdsakai teuztinkami 10-8 tūkstančius metų pr. Kr. Pirmieji baltai, arba prabaltai, į šias sritis esą

atsikraustę prieš 2 ar daugiau tūkstančių metų. Taigi Afrikos didžiai žilos senovės čiabuvių buitis lieka praeities paslapyje. Bendrai yra nustatyta, kad Afrikos čiabuviai nuo žiliausios senovės iki paskutinio šimtmečio yra buvę ne sėsliai, o klajokliai. Kaip kitur, taip ir Afrikos klajoklių tautos dažniausiai savo rašto neturėjo ir dėl to užrašytų savo istorijos duomenų nepaliko.

Kai baltieji žmonės pradėjo lankyti Afriką, ginklu ir prievarta čiabuvius juodaodžius padarė vergais ir kaip vergus gabeno net į kitus kraštus, tai čiabuviai juodaodžiai žmonės vis labiau užsidarė savyje ir slėpėse džunglių glūdumoje. Baltasis nunešė į Afriką degtinę ir kaikurias užkrečiamas ligas (Robert P. S. Payne savo knygoje: *Three Worlds of Albert Schweitzer* 1957, nurodo, kad baltieji į Afriką nunešė: sifilį, gonorėją ir kt.). Degtinė ir naujosios ligos paėmė daug aukų iš čiabuvių juodaodžių. Ilgainiui susidarė priešiški santykiai tarp čiabuvių ir atėjų. Išnaudojimo kolonizacija vertė čiabuvių juodaodį žiūrėti į atėjų, baltąjį žmogų, kaip į savo didžiausią priešą, kuris atima čiabuviams laisvę, padaro juos be teisiais vergais ir jų šalies turtą pasisavina. Dėl to baltųjų skelbiamąją religiją čiabuviai nenoriai priėmė, dažniausiai jos kratėsi. Retas baltasis misionierius teisingai pasikliaujamo čiabuvių prisirišimo. Tai aiškiai patvirtino atsitikimai, kai juodaodžiai atgavo laisvę ir savarankų gyvenimą savame krašte, tai dažnai jie baltaodžius misionierius išvarė, kaikur net nužudė (Pvz. Afrikos Konge).

Reti atsitikimai težinomi, kad čiabuviai tikrai atpažino baltajame misionieriuje savo gelbėtoją, prie jo ištikimai prisirišo ir rodydavo jam tikrą pagarbą. Pavyzdžiui apie misionierių, gydytoją ir tyrinėtoją Dovyda Livingstoną (1813-1873) žinoma, kad jis bemisionieraudamas kartu tyrinėjo geografiškai Afriką. Jo kelionėse jį lydėdavo čiabuviai juodaodžiai. Livingstonas čiabuviams parodė kelius savo kraštui pažinti. Suradęs naujas turtingas bei gražias vietas jis surišo su evangelijos mokslu ir čiabuviams aiškino, kad šalies grožis ir joje esamos gėrybės Dievo yra skirtos jiems. Livingstonas parodė daug pakantos ir draugiškumo, gerbė jų papročius ir reikalavo Afrikos čiabuvių pripažinti lygiateisiu žmogumi. Dėl to čiabuviai didžiai vertino ir gerbė jį, ir kai Li-

vingstonas mirė Afrikos gilumoje, tai čiabuviai juodaodžiai laisvu noru jo lavoną nešė nunešė į laivą, kad būtų nuvežtas ir palaidotas jo gimtoje šalyje.

Lygiai po 40 metų į Pusiaujo Afriką atvyko misionierius gydytojas Albertas Schweitzeris. Jam nerūpėjo Afrikos šalį geografiškai ar kitaip tyrinėti. Be savo veikimo vietovės Lambarėnės jis neatliko nė vienos kelionės į Afrikos gilumą šalies pažinimo tikslu. Pasiryždamas misijos darbui, jo tikslas buvo padėti pagalbos reikalingam žmogui. Čia Schweitzeris nedarė skirtumo nei tarp rasės, nei tarp tautos. Aprašydamas Afrikos čiabuvių gyvenimą ir misijos darbą savo veikle *Tarp vandenų ir pirmų miško* (Vertimas anglų kalba: *On the Edge of primeval Forest* 1956, psl. 2), A. Schweitzeris aiškiai pasisako, jog jo tikėjimas yra tas, kad žmogiskumui ir labdarybės darbui reikia žmogaus, bet ne kokios nors tautos ar religinės organizacijos (bažnyčios) nario. Taigi, jis atėjo padėti kenčiančiam, pagalbos reikalingam Afrikos žmogui. Visą savo mokslinį pasiruošimą ir gabumą jis paskyrė čiabuviui juodaodžiui žmogui pažinti, kad galėtų jam geriau padėti. Kolonizatoriai išnaudotojai buvo nužeminę Afrikos žmogų, paskelbdami jį tinginiu, negabiu, tetinkamu paprastam juodam darbui ir — sunaikinimui. (Taip teigė ir elgėsi kolonistas Kurtz, kaip nurodo R. Payne savo knygoje: *The Three Worlds of Albert Schweitzer* 1957, psl. 16.)

Schweitzeris atidžiai didele pakanta stebėjo čiabuvių gyvenimo būdą, jų laisvą elgseną, santykį su aplinkos gamta, jų pareigos bei atsakomybės pagavą kitų savo bendruomenės (genties) narių atžvilgiu. Jis veikiai suvokė, kad čiabuviai turi savo amžiais nusistovėjusią pasaulėjautą bei pasaulėvaizdį, kuriais jie dažnai žymiai skiriasi nuo baltojo europiečio. Čiabuvių gabumui pavaizduoti A. Schweitzeris pateikia saviškus gabumus turintį savo asistentą - patarėją, kuris pradžioje atvykęs pas jį gydytis. Jis buvo vietinis juodaodis, kalbėjo apie 10 čiabuvių kalbų ir apylaisviai angliškai bei prancūziškai. Tas jo asistentas skaityti bei rašyti nemokėjo, bet turėjęs nepaprasto pastabumo gabumą bei gerą atmintį, pvz. sandėlyje surasdavo medžiaga, visai negalėdamas užrašo paskaityti, kad tai yra reikalingoji medžiaga. Schweitzeris nurodo, kad jie europie-

čiui rodos, jog čiabuviai yra nedarbštūs, saky-
sime tinginiai, tai tokiais juos padaro gamtos
ir klimato sąlygos. Patvarių namų, maisto at-
sargų ar rūbų jiems nereikalinga, nes gamta
teikia jiems maistą veltui, o pavėsi randa po
dideliais tropinių augalų lapais. Jo pirmąs-
tė primityvi buitį nestato jam jokių aukštesnių
reikalavimų. Jis gyvena ir maitinasi tuo, ką
jam tą dieną gamta duoda, visai nesirūpinan-
damas rytdiena. Čiabuvių buitį turinį, kaip
džiaugsmą, liūdesį, negalavimą teikia aplinka.
Dėl to jis savo pasaulėjauta yra pavergtas aplin-
kos. Jo aplinka yra pilna veikiančių galių-bū-
tybių, kurios ir sukelia visokius negalavimus
bei ligas ir kitas nelaimes. Svarbu apsisau-
goti nuo tų būtybių kenksmingų poveikių. Tam
jie vartoja burtus, žyniavimus, amuletus, feti-
šus ir kt. Schweitzeris įsitikino, kad jei prie-
varta pakeisti čiabuvių gyvenimo būdą ir stai-
giai atimti jų tikėjimą, tai reikėtų jų išnaikini-
mą. Dėl to jis teigė, kad baltasis europietis tik
tuomet naudingai padės pagalbos reikalingam
Afrikos čiabuviui, jei europietis pasistengs afri-
kietį suprasti, išvelgti į juos veikiančią aplin-
ką, įsijausdamas į afrikiečio pasaulėjautą bei
suvokdamas jų aplinkos veikiamą dvasinę bū-
seną. Afrikietis juodaodis tik tuomet pilnai pa-
sikliaus baltuoju europiečiu, kai šis atsiskleis
tokiu, kaip jis savo religijoje skelbia; kitais
žodžiais: ne tik čiabuvius mokyti europiečių
religiniams reikalavimams paklusti, bet ir pats
praktikuoti savo gyvenime pavyzdinčiai bei
tarp savęs santykiauti taip, kaip savo religijo-
je skelbia. Štai Schweitzerio pergyventas tos
problemos pavyzdys. Europoje siaučiant karui,
Afrikos čiabuvis juodaodis niekaip negalėjo
suprasti europiečių, kai jie, skelbdami meilės
religiją, taip žiauriai tarp savęs kariauja ir
vienas kitą brutaliai žudo. Giliu skausmu A.
Schweitzeris prisipažino, kad jis į tą teisingą
afrikiečio juodaodžio pastabą nepajėgęs tinkam-
ai atsakyti ir nužemintai tylėjęs... Čia A.
Schweitzeriui aiškėjo europiečių misijų nesėk-
mė afrikiečių juodaodžių tarpe. Jis įsitikino,
kad jei reikalauti iš čiabuvių atsisakyti savo
prietarų tikėjimo, tai reikia jiems teikti apčiuo-
piamai (Juodaodžiai yra realistiniams reiški-
niams labiau pagavūs) geresnį bei tikresnį ti-
kėjimo pakaitalą. Tokiu patyrimu pasirėmęs,
savo veikale "Iš mano būties ir mąstymo (Aus
meinem Leben und Denken 1959, antras leidi-

mas, psl. 157) A. Schweitzeris teigia, jog bal-
tieji žmonės neturi teisės primesti primity-
viems Afrikos žmonėms savo reikalavimų; jei
norima aniems padėti, tai tik teigiamais pavyz-
džiais reikia juos veikti. Kai ypač po II pas-
karo Afrikos tautos atgavo nepriklausomybę,
kaikurių šalių baltieji savinaudos tikslais kišo-
si į čiabuvių reikalus. Afrikiečių tarpe kilo ne-
santaika bei karas. Dėl to A. Schweitzeris, pro-
testuodamas prieš kenksmingą įtaką, reikala-
vo baltiesiems nesikišti į čiabuvių afri-
kiečių reikalus.

Medicininė A. Schweitzerio veikla Lamba-
rėnėje buvo surišta su nemažais sunkumais.
Medžiaginius trūkumus bei sunkumus jis len-
gviau nugalėdavęs. Tačiau jo nuolatinis ne tik
kenčiančio žmogaus, bet ir gyvių atjautimas,
dažnai virsdamas slėgiančiu vidujiniu kentėji-
mu, lydėjo jį nuolat visą jo gyvenimą. Šita
psichogeninė atsakomybės pajauta varginusi jį
sunkiau negu medžiaginė stoka. Jis rašė, kad
jis yra tos rūšies gydytojas, kuris yra nuolat
susirūpinęs savo sunkiai sergančio, ypač ope-
ruoto ligonio likimu. Nesėkmingai jis mėginęs
prusinti savyje šaltakraujiškumą, kuris ypač
gydytojui yra reikalingas taupyti savo nervų
ir dvasinį pajėgumą.

• 1769 m. Prūsijos Karaliaus įsakymu duoti
vyriausiosios gydytojų kolegijos nurodymai dėl
kovos prieš raupus. Raupai labai paplitę kai-
muose, dėl jų miršta daug žmonių. Prūsijos ka-
raliaus paliepimu išleistas raštas moko gyven-
tojus, negalinčius pasikviesti gydytojo, kaip ap-
sisaugoti nuo raupų epidemijos.

Raupai skirstomi į tikruosius ir netikruosius,
o pastarieji — į geruosius ir piktuosius. Apsi-
krėtusiam geraisiais raupais žmogui ima škau-
dėti nugarkaulis, kryžius bei strėnos, ir jis ima
karščiuoti. Vaikai dažnai čiaudo, sunkiai atsi-
kvėpia, miegodami pašoksta, verkšlena. Neretai
jie pirmą ar antrą dieną miršta.

Apsikrėtęs piktaisiais raupais ligonis jaučia
didelius skausmus nugaroje bei šonuose, jam
labai skauda galvą, smarkiai pakyla temperatū-
ra, jis apalpsta, net miršta.

Apsisaugojimui nuo raupų duota keletas pa-
tarimų. Tėvai, kurie numato kad jų vaikai gali
apsikrėti piktaisiais raupais, turi duoti jiems
debesylų vyno, išspausto drėgnumo, žasų ar
avių mėšlo, "brangvyno" ar gydomyjų žolių.

MEDICINA DIDŽIOJOJ BRITANIJOJ

Dr. K. Valteris

(tęsinys)

3. Aukštesnieji laipsniai.

Jei pagrindiniuose medicinos laipsniuose sunku susivokti tik svetimšaliams, tai aukštesniuose laipsniuose ir patys britai nesusigauoda... Tų laipsnių — laipsnelių yra begalė (virš 50!) ir sunku būtų juos visus čia išvardinti bei apibūdinti. Paminėsiu tik dažnesnius ir svarbesnius laipsnius ir tik labai paviršutiniškai.

Žinoma, aukštesnių laipsnių gali siekti tik turintieji diplomus, užskaitomus kurios nors laipsnius — diplomus išduodančios Britų institucijos.

Aukštesniuosius laipsnius reikėtų skirti į dvi kategorijas: akademinius ir koledžinius.

Akademinūs laipsnius, aišku, teikia universitetai. Čia reikalas nekomplikuotas: universitetai teikia doktoratus pagal savas taisykles. Paprastai doktorantas turi išlaikyti nustatytus egzaminus ir parašyti tezę — doktoratą. Bet yra universitetų kur doktoratai įsigijami tik egzaminų keliu. Įsigijęs-si doktoratą gale savo pavardės gali pridėti M.D. ar D.M. (Medicinae Doctor). Chirurgai dažnai gauna skirtingas, bet lygiavertes raides: M.S. ar M.CH. ar M.Chir. (Master of Surgery). Dantų gydytojai paprastai gauna tris raides — D.D.S. (Doctor of Dental Surgery).

Paskelbę ne mažiau 12-kos publikacijų rimtesniuose medicinos ar kitų mokslų žurnaluose — gauna Ph.D. (Philosophiae Doctor).

Didžiojoje Britanijoje yra daug gydytojų specialistų College'ų ir dar daugiau įvairių **koledžinių laipsnių**. College'ai teikia specialybių diplomus, membership'us ir fellowship'us. Diplomai ir membership'ai paprastai įsigijami egzaminų keliu, bet **Fellowship'ą** daktarai ir "misteriai" įsigija skirtingai. Chirurgai ir kiti "misteriai" gauna Fellowship'ą išlaikę nustatytus egzaminus prie College'o egzaminų komisijos. Daktarams gi Fellowship **suteikiamas** College'ų Tarybų pagal College'ų nuostatus po išsamaus apsvaistymo visų kandidato nuopelnų. Daktarams dažnai sunkiau gauti Fellowship'ą negu pasiekti profesūrą! Bet čia reikia pabrėžti, kad pasiekus profesūrą Fellowship'as yra beveik garantuotas, bet tik retas Fellow taps profesorium...

Egzaminų keliu įsigijamiems laipsniams, žinoma, reikia tinkamai pasiruošti. Tam yra Post-graduate Medical School Londone ir daug įvairių kursų universitetuose, institutuose, ir universitetinėse klinikose.

Kursai, kuriuose kandidatai ruošiasi aukštesniems laipsniams, turi būti patvirtinti atitinkamų college'ų; kitaip kandidatas gali būti neprileistas prie egzaminų ir visas pasiruošimas nueis niekais...

Kiekvienas College turi savas taisykles, savus reikalavimus. Štai keli koledžinių laipsnių įsigijimo pavyzdžiai:

Laipsnius teikiantis College	Laipsniai bei diplomai	Reikalavimai bei sąlygos
College of Pathologists	M.C. Path. = Member of College of Pathologists. D.C. Path. = Diploma of College of Pathologists.	Du metai patyrimo patologijos specialybėje. <i>Ižanginiai egzaminai</i> iš Bendrosios patologijos ir du egzaminai iš šių specialybių: Patologinės anatomijos, Bakteriologijos, Cheminės patologijos, Hematologijos. Egzaminų mokestis: 15 svarų. Po penkių metų patyrimo specialybėje leidžiama laikyti <i>baigiamuosius</i> egzaminus vienoj iš virš minėtų keturių patologijos mokslo šakų. Egzaminų mokestis: 25 svarai. <i>Ižanginiai egzaminai</i> būna du kartus, o baigiamieji tik vieną kartą metuose. Du metai patyrimo savo specialybėje (vieni metai turi būti specializuotasi Didžiojoje Britanijoje) ir po to egzaminai iš keturių pradžioj minėtų specialybių. D. C. Path. atstoja <i>ižanginius Membership'o egzaminus</i> . Mokestis: 15 svarų.

Royal College of Physicians
(Lond.) =
R.C.P. (Lond.)

M.R.C.P. (Lond.) =
= Member of Royal College
of Physicians (London).

Minimum amžius: 23 metai.
Išbuves gydytoju ne mažiau 18 mėnesių.
Dviejų Fellow'ų ar Member'ių (ne mažiau keturių metų stažo) pažymėjimai apie kandidato charakterį, gabumus, apmokymą.

Egzaminai susideda iš trijų dalių:

I dalis: Įžanginiai egzaminai raštu medicinos mokslo temomis — lyg ir patikrinimas bendro išsilavinimo medicinoj.

Mokestis: 10 guineas.

II dalis: Raštu, žodžiu ir praktiškas — kliniškas egzaminas iš Vidaus ligų (General medicine).

III dalis: Egzaminas iš vieno iš šių dalykų: Vidaus ligų, Psichiatrijos, Vaikų ligų.

Mokestis už II ir III dalį po 30 guineas.

Labai gerai išlaikiusieji antrą dalį gali būti atleisti nuo trečiosios dalies.

Įžanginiams egzaminams: vieni metai patyrimo specialybėje.

Baigiamiesiems egzaminams:

a) Turįs gydytojo diplomą ne mažiau kaip keturis metus,

b) 6 mėnesiai praktikos kaip "Resident" bendrojoje chirurgijoje,

c) 6 mėnesiai praktikos "kritiškoje chirurgijoje (accident or emergency surgery),

d) 12 mėnesių specializavimosi chirurgijoje (major surgery),

e) 12 mėnesių darbo bendrojoje chirurgijoje Registrar' o poste,

Mažiausiai 12 mėnesių turi būti specializuotasi Didžiojoje Britanijoje.

Įžanginių egzaminų mokestis: 20 guineas.

Baigiamųjų egzaminų mokestis: 35 guineas.

a) 6 mėnesiai patyrimo bendrojoje chirurgijoje,

b) 12 mėnesių patyrimo akušerijoje,

c) 12 mėnesių patyrimo ginekologijoje.

Egzaminų mokestis: 10 ir 25 guineas.

Royal College of Surgeons
(Eng.) =
R.C.S. (Eng.)

F.R.C.S. (Eng.) =
Fellow of Royal College of
Surgeons (Eng.)

Royal College of Obstetricians
and Gynaecologists =
R.C.O.G.

M.R.C.O.G. =
Member of the Royal College
of Obstetricians and Gynaecologists.

Dabar dėmesio — seka gana keistas fenomenas: Akušeris — ginekologas gali įsigyti Fellowship'ą egzaminų keliu prie Royal College

Royal College of Surgeons
(Eng.) =
R.C.S. (Eng.)
Conjoint Board =
= R.C.S. (Eng.) plus
R.C.P. (Lond.)

Reikalavimai mažesni negu Membership'ui.
Mokestis svyruoja nuo 10 iki virš 100 svarų...

Iš šių pastabų atrodo, kad aukštesniųjų laipsnių reikalas yra gana paprastas. Bet... bet be R.C.P. (Lond.) dar yra R.C.P. (Ed.) = Royal College of Physicians (Edinburgh), R.C.P.S.

of Surgeons, bet R.C.O.G. Fellowship'as jau gali būti tik suteiktas tokiu pat principu kaip daktarams!

D.P.M. = Diploma in Psychological Medicine,
D.O. = Diploma in Ophthalmology,
D.I.H. = Diploma in Industrial Health,
D.A. = Diploma in Anaesthetics,
D.C.H. = Diploma in Child Health,
D.L.O. = Diploma in Laryngology and Otology,
D.P.H. = Diploma in Public Health,
D.M.R.D. = Diploma in Medical Radio-Diagnostics,
D.T.M. & H. = Diploma in Tropical Medicine and Hygiene.

(Glasg.) = Royal College of Physicians and Surgeons (Glasgow), R.C.S. (I.) = Royal College of Physicians (Ireland), ir be R.C.S. (Eng.) dar yra R.C.S. (Ed.) = Royal College of Sur-

geons (Edinburgh), R.C.S. (I.) = Royal College of Surgeons (Ireland) — ir jie visi teikia laipsnius šiek tiek skirtingomis sąlygomis. O kai sužinai, kad daugelis universitetų ir net Society of Apothecaries of London bei Faculty of Radiologists teikia specialybių diplomus, tai ir blaivam ima suktis galva...

Trumpai aptarus aukštesnių laipsnių įsigijimo procedūrą, reikia pabrėžti, kad kartais laipsniai suteikiami ir be egzaminų, t.y. už tam tikrus "nuopelnus", lygiaverčius egzaminams.

Aukščiausias ir garbingiausias laipsnis yra **F.R.S. = Fellow of the Royal Society**. Šių Fellow'ų yra labai mažai. Tik žymiausi visų mokslų mokslininkai gauna Royal Society Fellowship'ą.

Vienam kitam skaitytojui gali kilti klausimas: ar verta vargti, triūsti, gaišti laiką ir nervus gadinti, kad įsigytum keletą "magišku" raidžių "papuošimui" savo pavardės? Atsakymas būtų paprastas: Jei nori pasiekti akademines ar specialybių viršūnes — turi pavargti ir įsigyti kuo daugiau ir kuo reikšmingesnių raidžių. **PER ASPERA AD ASTRA!**

(Bus daugiau)

Daktarų Valterių sode, Hereford, Anglijoje. Iš k. i d. G. Valterytė, dr. M. Budrienė ir dr. B. Valterienė.

Lietuviškos patarlės apie sveikatą, ligas ir gydytojus

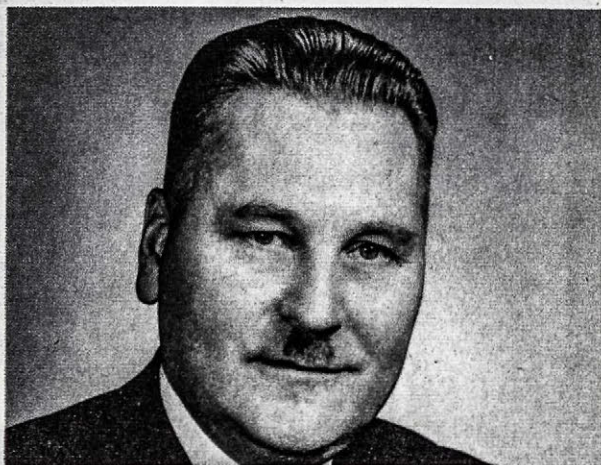
Surinko: Dr. A. Zotovas

Sveikata ir už auksą brangesnė.
Liga — ne sesuo.
Gydytojas į namus — varyk karvę pro vartus.
Liga ateina neprašoma.
Liga raita atjoja, pėsčia atstoja.
Seno sveikata — jauno liga.
Ir gydytojas nuo rūpesčių nepagydo.
Žmonėms nesergant, vaistininkas raukosi.
Liga raita joja, sveikata pėsčia vaikščioja.
Serga, guli — ligos neturi; veidai raudoni — valgyt nenori.
Geriau sirgti, negu mirti.
Gimti sunku, o mirti dar sunkiau.
Supuvęs medis braška bebraška, o sveikas trakšt ir nulūžo.
Sveikas, kaip ridikas.
Žmogus senyn, liga jaunyn.
Gera duona dantis išgadina.
Juokai piktumą malšina.
Amžius veidą išaria ir be noragų.
Ar duok, Dieve, sveikatą ar ta pačią atimk.

Kas be dantų, tam reikia lentų.
Sugis, kol ženysiesi.
Sveikata turtus sukrauna.
Mirtis dantų neskaito.
Nesirk svetima liga.
Ligoniui mirus, nereikia žolių.
Ligos neprašyk, pati supras ateiti.
Kosulio ir meilės nepaslėpsi.
Serga, vaitoja, nuo burnos kasnis neatstoja.
Be saiko gyvensi, be laiko pasensi.
Gyvens, kol numirs.
Gumbą gavo, kol savo atgavo.
Sveikas — tai ir bagotas.
Siunta, kaip durnaropių apsiėdęs.
Įkalba sveikam ligą.
Nebūk piktas — greitai pasensi.
Išsilaižė, lyg šuva žaizdą.
Raukos, kaip dantį geliamas.
Serga vilko liga.
Košė sveikatą iškošė.
Kol numirsiu, pailsėsiu.

MŪSŲ SUKAKTUVININKAI

Prof. dr. Juozas Meškauskas

Profesorius gimė 1906 metų liepos 21 dieną Vajėsių kaime, Anykščių valsčiuje, Utenos apskrityje. Ukmergės gimnazijoje siekė vidurinio mokslo, drauge stengdamasis ugdyti savo dvasią ir pasaulėžiūrą, skaitė galybes knygų, ieškodamas atsakymų į klausimus, kurių mokytojai nekėlė ir net neminėjo; formavo pats stiprią lietuvių inteligento ir kataliko asmenybę. **Gimnaziją** Juozas baigė 1927 metais ir tų pačių metų rudenį įstojo į medicinos fakulteto pirmąjį kursą. **Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetas** turėjo gerą vardą net ir tarp tautinėje plotmėje, bet mokslas jame buvo labai sunkus, užimaš ne tik visas dienos valandas, bet dažnai ir nakties gerą dalį.

Universitete ir vėl rūpi tie gyvenimo prasmės reikalai. Laisvalaikiais diskutuoja su draugais studentais, koks gi lietuvis gydytojas turi būti. Kaip jis gali geriausiai patarnauti jo reikalingiems ligoniams ir savo kraštui?

Tad kada yra steigama Lietuvių Katalikų studentų medikų korporacija **GAJA** su šūkiu "Gaji dvasia sveikame kūne", Juozas entuziastiškai prisijungia ir jos ribose pradeda aktyvią visuomeninę ateitininkišką veiklą, kuri jam iš gimnazijos nesvetima.

1933 metų vasarą uolusis studentas baigia universitetą ir tampa jaunu gydytoju. Ak, kiek svajota apie tą žavingą dieną. Na, bet kas toliau?

Atlikęs reikalaujamą metų stažą, jis pagaliau pakliūva į vidaus ligų katedrą. Su menkute jaunesnio asistento algele, iš kurios vos pragy-

vena, jaunasis daktaras pradeda mokslinę karjerą tose pat universiteto klinikose. Vėl dirba ir mokosi. Su ligoniais malonus ir paslaugus, kitų skaitomas jau daug žinančiu, pats kiekvieną valandėlę praleidžia su mokslinėmis knygomis. Šiais eilutes rašantis pats turėjo garbės būti jaunojo daktaro stažistu. Dar vis prieš akis stovi daktaras Juozas su atskleista knyga rankose, su fonendoskopu ant kaklo, bebando ne-eikvoti net tos minutės, kuri reikalinga pereiti iš ligonių palatų į laboratorijos kambarį, kur pats daktaras Juozas mėgdavo tirti savo ligonių kraują, skrandžio sultis ir kitus nemalonus pasauliečiui (ne daktarui) dalykus. Vėlus vakaras jį vis užtikdavo klinikų patalpose.

1937 m. daktaras Juozas pareiškia esąs pasirošęs ginti disertaciją. Darbas parašytas, tema išstudijuota, egzaminai išlaikyti. Ateina diena, kada reiks viešai savo tezę (Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opos ankstyvos diagnozės or gydymo klausimu) ginti prieš ne labai draugiškus universiteto paskirtus profesorius — oponentus. 1938 metais profesūra, matydama jaunojo mokslininko gabumą, siūnia jį į Vieną ir į Berlyną pagilinti žinių. 1939 metais jis jau skiriamas privatdocentu. Netrukus pasidaro pilnu docentu. Perima studentų mokymą. Sunkiais karo metais yra keliamas į ekstraordinarius profesorius ir perima medicinos fakulteto dekaną pareigas. Kovoja ne tik už savo fakulteto, bet ir už viso universiteto teises, bet dalinai be sėkmės.

1944 metais vokiečiai universitetą uždaro. To sunkaus epizodo metu profesorius Juozas irgi nebijo kelti balsą, gindamas savo klinikas ir savo pacientus.

Karo pasekoje, profesorius atsiduria tremtyje. Vokietijoje dirba savo profesinį darbą **Kempfenhausene** prie **Muencheno**, ir vėliau tremtinių ligoninėje **Augburge**. Pagaliau 1949 m. emigravo **Amerikon**. Čia vėl darbas, darbas. Nauji reikalavimai papildomo stažo, valstybiniai egzaminai, svetima kalba, vėl mokymasis ir vėl vargas. Pagaliau ramiau įsikuria **Chicagoje** ir pradeda savo mylimą profesinį darbą, kaip vidaus ligų gydytojas specialistas.

Profesoriaus nors ir karo sužalota mokslinė karjera yra palikus aiškų pėdsaką, nusagstyta visa eile mokslinių darbų. Po disertacijos sekė

daugybė labai rimtų, grynai mokslinių straipsnių iš vidaus ligų srities. Dar 1947 m. išleidžia **elektrokardijografijos vadovėlį (Elektrokardijografijos pagrindai)**, parodydamas, kad ir tremties metais domisi moderniausia medicinos mokslo pažangos sritimi, gilinasi ir bando savo žinias perduoti lietuviams kolegoms ir studentams.

Be mokslinių darbų, profesorius daug yra parašęs, o ir daug paskaitų skaitęs įvairiais lietuviams rūpimais visuomeniniais klausimais. Labiausiai jo mėgiama sritis: **medicinos ir religijos santykis** ir bendradarbiavimas.

Visuomeninės veiklos srityje profesorius reiškiasi savo korporacijoje, o išeivijoje — beveik visose lietuviškose jam prieinamose organizacijose. Yra buvęs vienas iš pirmųjų **GAJOS korporacijos pirmininku**, dabar jos nuolatinis garbės vice-pirmininkas, taip pat daug aukštų postų, kaip **Ateitininkų federacijos tarybos nario**. Ir dabar visur aktyviai dirba. Yra aktyvus **Lietuvių Profesorių draugijos ir Lietuvių Katalikų mokslo akademijos narys**, taip pat yra buvęs vienas iš pirmųjų **Lietuvių Gydytojų Draugijos organizatorių** ir Illinois LG draugijos pirmininku.

Dr. Zenonas Danilevičius

Dr. Juozas Skrinška

Dr. Juozas Skrinška gimė 1916 m. Mariampolės apskr. Baigęs Rygiškių Jono gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo Universitetą, kurį baigė gaudamas medicinos gydytojo diplomą. Studentavimo metu buvo aktyvus korporacijos **Fraternitas Lithuanica** narys.

Daktarai Janė ir Juozas Meškauskai pagerbimo vakarienės metu.

Dr. Juozas Skrinška 1940 m. buvo pakviestas fiziologijos asistentu ir dirbo pas prof. Lašą. Gavęs praktikos teises pradėjo verstis privačia praktika, pirmiausia kurį laiką dirbdamas Viliampolės ambulatorijoje, o vėliau Vilkaviškyje. 1943 m. išvyko į Šv. Jokubo ligoninę — Vilnių, kur dirbo vidaus ligų skyriuje.

1944 m. kartu su visais pasitraukė į Vokietiją ir apsigyveno Silezijoje. Vėliau, karui pasibaigus, išvyko į Bavariją ir gyveno tremtinių stovyklose iki to laiko, kai, susidarius sąlygoms, išvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir pradžioje apsigyveno New Yorko apylinkėse. Atlikęs stažą, atvyko į Clevelandą ir pradėjo verstis privačia praktika.

Dr. Juozas Skrinška buvo vienas ir pirmųjų Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos steigėjų ir yra ejęs įvairias pareigas Ohio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungoje. Šiuo laiku Dr. Skrinška yra Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Tarybos narys.

m.b.

Veikla

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS ŽINIOS

**Pasaulio ir Amerikos Liet. Gydytojų Sąjungos
Centro Valdyba**

Mieli Kolegos:

Artėjant Kalėdų Šventėms ir Naujiems 1967 metams, PLGS Centro Valdybos vardu norėčiau pasveikinti visus kolegas ir palinkėti asmeniškoms laimėms, sveikatos ir džiaugsmo. Dėkodamas Valdyboms už talką, noriu prašyti ir kartu linkėti darnaus darbo rūpinantis mūsų Sąjungos išlaidų ir lietuvių gydytojų apjungimu į vieną šeimą.

Tik kartu dirbdami būsime pajėgūs ir naudingi savo tautai ir pavergtai tėvynei.

Dr. Stasys Budrys
Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos
Pirmininkas

1966.IX.7 d.

PROTOKOLAS Nr. 8

Dalyvavo: pirm. S. Budrys, sekr. F. Kaunas, buv. pirm-kai S. Biežis ir V. Tauras, vicep. G. Balukas.

Svarstyta: Dvimetinio PLGS ir ALGS-gos visuotinio suvažiavimo, įvykstančio Darbo Dienos savaitgalyje, 1967 m. rugsėjo 3-4 d.d. Clevelande, programa ir darbotvarkė. Ilgiau sustota ties klausimu, ar atstovų susirinkimas šauktinas pirmą suvažiavimo dieną, prieš banketą išrenkant naująją valdybą, ar sekmadienį, antrą suvažiavimo dieną.

Nutarta: 1. Suvažiavimo atidarymą ir banketą pasiūlyti praversti šeštadienį, rugs. 3.

2. Mokslinei programai, atstovų susirinkimui, valdybos rinkimams ir korporacijų bei kursų pobūviams skirti antrąją suvažiavimo dieną.

3. Glaudžiai bendradarbiauti su suvažiavimo šeiminku — Ohio LGD-ja. Mokslinę programą sutiko praversti Dr. Alf. Kisieliūs, Sydney, Ohio.

S. Budrys, pirm. F. Kaunas, sekr.

1966.XI. 3 d.
PROTOKOLAS Nr. 9

Dalyvavo: pirm. S. Budrys, sekr. F. Kaunas.
Darbotvarkėje:

1. Nutarta prašyti Dr. V. Paprocką, N.Y., pasirūpinti pirmojo lietuvių gydytojo Amerikoje — Dr. Kuršiaus — lotyniškos disertacijos vertimu lietuvių bei anglų kalbon ir to istorinio leidinio atspausdinimu.

2. Svarstytos dvi atidarymo dienos visuotiniame suvažiavime numatytos mokslinės-visuomeninės paskaitos: Dr. Paprocko "Ižvaizda ir Asmenybė" ir Dr. Vacl. Šaulio "Medicina dabartinėj Lietuvoj".

Ohio LGD-jai pasiūsta sveikinimo telegrama metinio susirinkimo-pobūvio proga, per Dr. E. Lenkauską perduodant linkėjimus naujai Ohio LGD-jos valdybai.

4. Svarstyta solidarūs kiekvieno ALGS nario 5 ar 10 dol. įnašas-auka Dr. Kazio Griniaus Paminklui Statyti Kom-tui.

S. Budrys, pirm. F. Kaunas, sekr.

ILLINOIS

Illinois Liet. Gyd. D-ja naujose rankose

Nesenai įvykusiame ILGD-jos pirmame rudeniniame susirinkime naujoji valdyba (pirm. dr. Tauras, vicep. ir 1967/68 pirm. dr. Dargis, sekr. dr. Viliūnas, išd. dr. Pustelnikas) patiekė 1966/67 m. veiklos metmenis: lapkritį — III. Liet. Gyd. Diena, kurios metu bus paminėta dr. Kazio Griniaus 100 m. gim. sukaktis ir praverstas mokslinis simpoziumas tema "Endotoksinis šokas". Gruodžio mėn. bus prisidėta prie Pagelbinio Mot. Vieneto rengiamos Kalėdų Eglutės, kurios metu kasmet duodama proga pasireikšti atžalyno ne tik talentui, bet ir drąsai. Sausyje — mokslinis pranešimas. Vasario 16 proga, kaip ir kasmet, susirenkama iškilmingai vakarienei su aktualia visuomeniška paskaita. Kovo mėn. seka eilinis moksl. pranešimas, o balandyje — visuotinas metinis susirinkimas, kuriame bus tarp kitko svarstomas V-bos veiklos prailginimas 2 metams, suderinant kas dvieji metai susirenkančios Pasaulio

ir Amer. Liet. Gyd. S-gos ir Ill. LGD-jos vald. kadencijas. Gegužės mėn. — pavasariniu balium bus atžymėta metinės veiklos pabaiga.

Dr. Tauras pristatė ir specifiniam darbui sudarytas šias komisijas: Moksl. programų — dr. J. Valaitis (dalyvauja pasitarimuose valdybos nario teisėmis) ir dr. J. Dainauskas; parenkimų — dr. Domanskienė, dr. Jakševičienė ir dr. Ramonas, kultūros fondo — dr. Kaunas ir dr. Ringus; sporto — dr. Dargis, dr. Garūnas ir dr. Seibutis, naujų narių verbavimo — dr. Biežis ir dr. Vygantas; spaudos — dr. Ambrozaitis, dr. Tauras ir dr. Kaunas. Taip pat perdavė LB Kult. Fondo vajeaus pirm. dr. Kriaučeliūno padėką už gydytojų gausią paramą vajui.

Nutarta pasveikinti Čikagos Lietuvių Tarybos suvažiavimą, pridėdant \$ 50 auką.

Po vakarienės sekė mokslinė programa — filmas "Tiesiosios žarnos susirgimų chirurginis gydymas".

Prieš pradėdant susirinkimą buvo pagerbti tą patį rytą mirę du ILGD-jos nariai: dr. Antanas Montvidas (vienas D-jos steigėjų, nuolatinis jos puoselėtojas, ilgametis jos buv. pirmininkas ir dukart vadovavęs naujai susikūrusiai Am. Liet. Gyd. S-gai) ir dr. Motas Baktys.

(Dr. Montvydo našlei paprašius, jo karstą nešė D-jos nariai.)

Illinois L. G. Dr-jos valdyba — Iš k. į d.: A. Viliūnas, V. Tauras, V. Dargis ir Pustelnikas.

Daktarai R. Dainauskas ir E. Ringus praveda mokslinę programą.

Illinois Lietuviai gydytojai

Savo X.26 susirinkime nariai buvo supažindinti su Illinois Dienos programa, kuri prasidėsianti 5:30 v.v. Nielsen Nordic rest., 6250 W. 95 St. vakariene, po kurios seks minėjimai dviejų iškilių lietuvių gydytojų 100 metų gim. sukakčių proga, būtent, Dr. Kazio Griniaus, buv. Lietuvos prezidento (prelegentas prof. Mečys Mackevičius) ir prof. dr. J. Bagdono (prof. dr. J. Meškauskas).

Vakarienės metu vasaros kelionių įspūdžiais pasidalino: Dr. J. Aglinskienė — apie abdominalinių chirurgų suvažiavimą Romoj, Dr. Rymantienė — aplankiusi Lietuvą, Dr. Tunkūnas — apie biurokratiją kasdieninėje praktikoje Vokietijoje, ir Dr. A. Viliūnas prisiminė ir kitiems siūlė galimybes be sunkumų perimti atostogaujancio kolegos šveicaro praktiką.

Pabaigoj jaunosios, čionai išsimokslinūsios kartos atstovai, daktarai R. Nemickas ir J. Dainauskas vaizdžiai ir planingai susirinkusiems perdavė ir išdiskutavo vieną komplikuoto plaučių susirgimo atvejį.

Dr. F. Kaunas

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugija šiuo metu turi jau apie 20 aktyvių narių. Apie 10 kitų lietuvių gydytojų yra plačiai išsibarstę ir Draugijai dar nepriklauso.

Nors savo skaičiumi ir negausūs, lietuviai gydytojai veikia gerai ir reguliariai renkasi maždaug kas 3 mėnesiai profesinėmis temomis padiskutuoti bei savo tarpe pabendrauti. Susirinkimai vyksta privačiai pas Draugijos narius.

Pirmą kartą šiais metais buvome susirinkę pas Dr. A. Hagentorną, kur Dr. J. Žirguliene padiskutuoti bei savo tarpe pabendrauti. Suskaitė įdomia paskaitą apie depresijas. Pailiustruodama ligos istorijomis, ji pateikė įvairių suaugusių ir net vaikų depresijų formų ir jų gydymo būdų. Po to sekė puikios vaišės, paruoštos ponios Hagentornienės.

Metinis Draugijos susirinkimas įvyko rugpiučio 14 d. Dr. J. Naujokaičio namuose. Buvo išklaustyti valdybos ir revizijos komisijos pranešimai. Pasidžiaugta, kad Draugija įstojo pilnateisiu nariu į Lietuviių Fondą.

Išrinkta nauja valdyba: pirm. Dr. J. Jusionis, sekr. Dr. Z. Brinkis ir išd. Dr. K. Pautienis.

Draugijon priimti 3 nauji nariai: Dr. K. Pautienis, Dr. L. Trečiokas ir Dr. G. Venskūnas.

Po oficialiosios dalies sekė meninė. Pirmiausia sol. S. Pautienienė padainavo "Piemenėli" — muzika G. Gudauskienės, žodžiai Fausto Kiršos, ir ariją iš "Madam Butterfly" Sykį pamatysi. Akompanavo muz. G. Gudauskienė. Toliau pianu paskambino jaunieji Naujokaičiai: Linas — Moskovskio "Spanish Dance" ir Povilas — Mendelsono "Daina be žodžių". Pabaigai sol. Pautienienė dar padainavo 3 S. Šimkaus dainas. Liepė man motulė, Ko vėjai pūtė ir Pamylyėjau vakar, akompanuojant G. Gudauskienei. Tada visi buvo skaniai pavaišinti ponios Naujokaitienės.

Gydytojų Draugija džiaugiasi, kad šią vasarą prie Draugijos susiorganizavo ir gražus Pagelbinis Moterų vienetas. Pirmininke išrenkta S. Pautienienė, o sekretore-išdininke J. Jusionienė. Linkime joms geriausios sėkmės.

OHIO

Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos susirinkimas įvyko spalio mėn. 29 d., kurio metu buvo įteikta premija. Žemiau pirmininko kalbos tekstas:

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija šiemet skiria savo dešimtąją kultūrinę premiją. Praeityje dauguma premijų skyrėme įvairių kultūrinių sričių specialistam: muzikos, literatūros, mokslo, radio, vadovėlių leidimui. Šių metų dešimtąją kultūrinę premiją Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos Valdyba vienbalsiai nutarė skirti ne kurios srities specialistui, o mūsų manymu, geriausiam bendrosios praktikos kultūrininkui.

Kaip kad bendrosios praktikos gydytojas rūpinasi viso organizmo fiziniu ir dvasiniu stiprumu, taip ir šis mūsų išrinktas asmuo dirba ir rūpinasi visa mūsų tautos išėivija, visa jos fizine ir dvasine stiprybe.

Po karo sunykusią, pasimetusią, nuo kamieno atplėštą mūsų tautos dalį, jis slaugė ir tvarkė, nė valandėlei nenuleidęs akių, kol subūrė visus po pasaulį išsiblaškiusius lietuvius į vieną bendruomenę.

Šiañ tikslui jis paaukojo visas savo jėgas, visą laiką ir visą rūpestį. Šio tikslo siekdamas, jis taip pat rašė straipsnius, redagavo leidinius, rūpinosi lietuvių jaunimo ateitimi. Žodžiu, ėjo plačiau visuomeniniu — kultūriniu keliu.

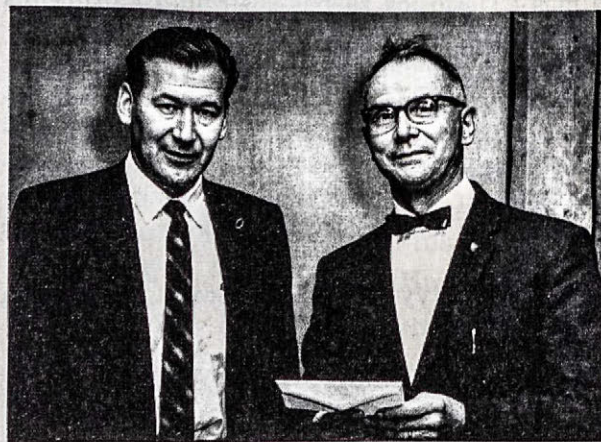
Taip bedirbdamas, jis žilstelėjo, truputį linktelėjo, ir susilaukė 60 metų.

Mieli kolegos ir svečiai, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos dešimtoji kultūrinė tūkstanties dolerių premija skiriama Stasiui Barzdukui.

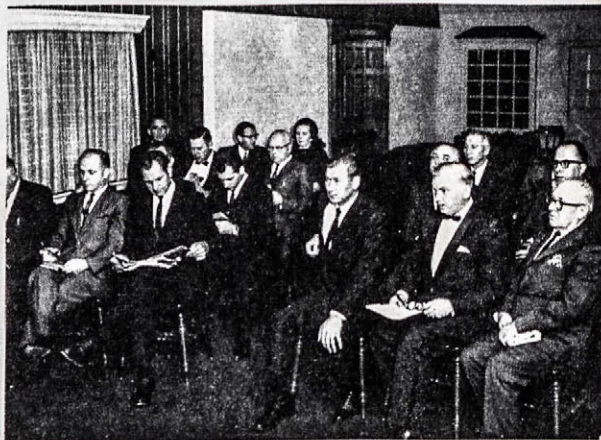
Dr. Edm. Lenkauskas
Ohio Lietuvių Gydytojų D-jos
Pirmininkas

Ohio L. G. Dr-jos valdyba: Sėdi iš k. į d.: V. Ramanauskas, H. Brazaitis ir A. Martus. Stovi: J. Skrinška ir E. Lenkauskas.

Dr. E. Lenkauskas įteikia p. S. Barzdukui premiją.

Ohio L. G. D-jos susirinkimo dalyviai.

Dantų Gydytojų Skyrius

Veda DR. R. POVILAITIS

DANTŲ DRAUDIMO KLAUSIMU

Dr. Leonidas Ragas *

Problema. Dantų draudimo problema nėra lengvai išsprendžiama ir todėl mes matome, kad komercinių sveikatos draudimo kompanijų polisai, net ir valstybinis "Medicare", dantų gydymo neliečia. Tuo tarpu, dantų gydymo reikalas yra viena svarbiųjų individo namų ūkio biudžeto pozicijų, kartais net labai jautri pozicija.

Draudimo sumanymas. Prieš keletą metų iškilo dantų draudimo sumanymas, tačiau ekspertai tuomet pareiškė tuo klausimu didelių abejojimų, pavadindami tokio plano priėmimą savižudybe, nes, girdi, dantų ligos yra labai paplitusios, daug žmonių savo dantų atžvilgiu yra apsileidę, burnos higienos bei dantų sveikatos reikalais menkai tesirūpina ir draudimo polisą pirkę tik tada, kad jau reikalingas brangus dantų gydymas. Tokiu būdu, apie dantų gydymo draudimą tegalima kalbėti nebent grupinio draudimo prasme, pvz. darbo unijų nariams. Tad ir buvo įvestas dantų draudimas dvejose unijose... Tarptautinėje laivų krovikų unijoje New Yorke ir Pacifiko laivų krovikų unijoje Kalifornijoje.

Bet, kai unijų nariai ir jų šeimos užplūdo dantistų kabinetus, iš karto susidarė didelės išlaidos ir unijų vadovybės suabejoje dėl dantų draudimo savo nariams galimumo. Tačiau, po kelerių metų praktikos, išlaidos sumažėjo, nes apdraustieji turėjo dantis jau gerokai aptvarkytus, jų vizitai pas dantistus pasidarė retesni, su jais buvo mažiau darbo ir, tuo pačiu mažiau išlaidų.

Draudimo plotas išsiplėtė. Daug kompanijų, kurios pradžioje kratėsi draudimo plano, neilgai trukus pradėjo matyti jame naudą, nes dėl dantų skaudėjimo ir kitokių dantų problemų labai daug darbininkų neateidavo į darbą. Washingtonui ir Kalifornijai padarius grupinio dantų draudimo pradžia daugiau kaip dvidešimt privačių draudimo kompanijų įsijungė į šį reikalą. Dabar daugiau kaip 2,5 mil. asmenų visame krašte naudojami dantų draudimo planu. Blue Cross — Blue Shield pasisiūlė ko-

ordinuoti dantistų draugijų ir privačių draudimo kompanijų plano operacijas. Laukiama, kad per ateinantį penkmetį įsijungs 15 mil. asmenų.

Pavienio draudimo nesiderinimas. Niekas dar nesugalvojo pavienių asmenų draudimo plano dantisterijoje, kaip kad tai yra su sveikatos draudimu. Pavienio draudimo problema yra ta, kad tik rimto gydymo reikalingi asmenys tepirkėtų draudimo polisą, o tie, kurie sveikus dantis turi, nenorėtų mokėti aukštų draudimo premijų kitų asmenų išlaidoms dengti. Kas kita su grupiniu draudimu: bet kurioje grupėje ar klasėje yra tokių narių, kuriems reikalingas rimtas, brangus gydymas, bet mažiau yra ir tokių, kurie turi menkos reikšmės dantų problemas, arba ir visai jų neturi, ir tuo būdu pasidaro balansas, kurio idėja ir dedama grupinio draudimo pagrindan.

Didžiausią grupinio draudimo plotą sudaro Illinois valstija, nes čia yra didžiausias unijų narių skaičius. Ill. valst. dantistų draugija ruošiasi įsteigti dantų draudimo agentūrą be komercinio pelno. Pagal Ill. numatomą planą, grupių ar klasių nariai bus draudžiami už tam tikrą pinigų sumą. Apdraustieji galės pasirinkti dantistą savo nuožiūra. Dantistų sąskaitas apmokės minėtoji agentūra. Jei draudimo išlaidos padidės, tai, pagal Blue Cross — Blue Shield pavyzdį, bus pakeltas nario mokestis.

Draudžiamasis procentas. Dauguma dantų draudimo programų sumoka 80 % visų draudimo išlaidų. Bet Washingtono planas siūlo mokėti: už pirmus metus 70 %, už antrus 80 %, už trečius 90 % ir už ketvirtus bei tolimesnius metus visą 100 %. Tokiam draudimui gauti narys turi pasižadėti reguliariai kasmet lankyti dantistą. Jei kuriais metais jis šio nuostato neišpildys, jis netenka ekstra lengvatų ir draudimo agentūra tesumoka 70 % jo draudimo išlaidų.

* Dr. L. Ragas yra baigęs Loyolos universiteto odontologijos fakultetą Chicagoje 1960 m. Atlikęs karinę prievolę, atidarė kabinetą Itasca, Illinois.

ATŽALYNAS

Veda — DR. M. VYGANTAS

Mielas Mindaugai,

Na, jau praėjo daugiau kaip 10 mėnesių kai aš esu Vietname, kur turėjau galimybę pažinti ne tik gyvenimo sąlygas, bet ir egzotines ligas bei jų gydymą. Šia proga ir norėčiau pasidalinti išpūdžiais su tavimi ir su Gydytojų Biuletenio Atžalyno skaitytojais.

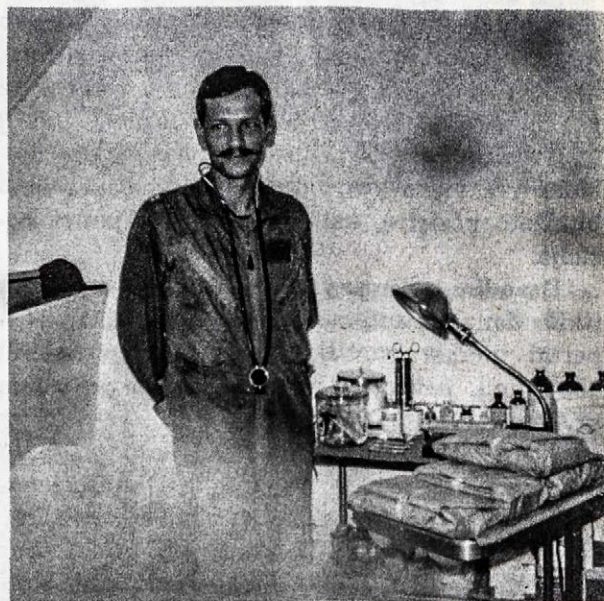
Nor ir nemaža laiko prabėgo Vietname, bet turiu prisipažinti, kad prie tos aplinkos dar nesu pripratęs ir vargu bo priprasiu. Dirbu kaip aviacijos gydytojas — “flight surgeon” ir mano pareigos yra prižiūrėti mūsų bazės lakūnų sveikatą. Lakūnų tarpe yra įdomių asmenybių, bet jų sveikatos problemos daugiausiai yra psichosomatinės kilmės. Ligoninėje neturiu jokių pareigų, bet konsultacijos reikalams turiu teisę pasinaudoti visais jos skyriais.

Mūsų bazė Cam Ranh Bay randasi maždaug 200 mylių į šiaurės rytus nuo Saigon'o. Bazėje yra 6000 aviacijos karių ir mūsų svarbiausias uždavinys yra aptarnauti tactical flight squadron. Gal kartais teko skaityti spaudoje apie kautynes su MIG'ais, tai dažniausiai yra mūsų bazės lakūnų darbas.

Man, kaip karo aviacijos gydytojui, irgi yra privalomas skraidymo stažas tam tikras skaičius valandų. Dažniausiai tenka skristi žvalgybos lėktuvais ne kovos misijoms. Nors tie lėktuvai irgi yra sprausminiai ir tinka skridimui į frontą. Pats lėktuvo nevaldau esu co-pilot.

Porą kartų turėjau progos apvažiuoti bazės apsaugą su policijos sargyba. Baisus vaizdas: visur sargybos postai su kareiviais, šunys, automatiniai ginklai ir durtuvai. Bazė pusiausalyje yra visiškai atskirta nuo gyvenviečių ir vietinių žmonių, todėl naktimis galima ramiai miegoti. Visus laisvalaikius praleidžiu bazėje, kur jau daug, daug knygų perskaičiau. O jei nusibosta skaityti, tai einu į karininkų būstinę, kur mano mėgiamiausias sportas — biliardas ir ping-pongas.

Mano darbas apima šias sritis: 1) Mediciniška pagalba ligoniams (Medical support with in-patient capabilities), 2) Preventyvinė medicina; 3) Aero-mediciniška evakuacija ir 4) Mediciniška pagalba civiliams.

Dr. A. Alekna Vietname prie karo lėktuvo.

Mūsų bazė, kaip minėjau turi 600 karių ir man asmeniškai tik reikia aptarnauti lakūnus. Bazėje yra ligoninė su 200 lovų ir su vėsinama operacine, kurioje galima padaryti beveik visas operacijas. Greta yra ir vėsinamas recovery room.

Ligoninės štabą sudaro: 15 gydytojų ir 22 gailestingosios seserys. Ligoninė turi 3 skyrius: 1) Chirurginį (su ENT ir GU), 2) Vidaus ligų ir 3) Psichiatrinį. Pastarajame skyriuje pacientų yra daugiausiai. Daugumoje jie yra ištikti taip vadinamos “situational reaction”. Aišku, jūs manote, kad tokia būseną atsiranda nuo kovos įtempimo. Ne, brolau, jų problema yra tai laikai nuo jų mylimųjų gyvenančių Amerikoje. Neretai jos parašo, kad susirado jau kitą ir vargšą kareivėlį pradeda užmiršti. Šios rūšies reakcijos yra gan dažnos ir nors tie kariai yra fiziniai sveiki, bet jie moraliniai yra pritrękti.

Be minėtų psichinių reakcijų, pasitaiko ir kitų ligų. 1) Kvėpavimo organų susirgimai;

2) Gastroenteritiniai susirgimai, dažniausiai ne infekcinės, bet alimentarines kilmės; 3) Dermatologinės ligos, įvairios tinea cruris infekcijos, kurios čia sėkmingai yra gydomos su griseofulvinu; 4) Venerinės ligos.

Man įdomiausia tai Maliarija. Turiu apie 30 pacientų ligoninėje, visi jie yra atvežti iš "Highlands", kur uodai vyrauja. Beveik visi pacientai yra užkrėsti su Falciparum. Vivax dar nemačiau. Falciparum yra gan atsparus profilaktikos metodams. Visi bazėje privalo imti "flu pills" t.y. Chloroquine 300 mg. ir Primaquine 45 mg. kas savaitę. Pirmadienis tai "Flu pill day at Cam Ranh Bay". Pasirodo, kad mūsų profilaktinis režimas gerai veikia prieš vivax, bet mažai veiksmingas prieš falciparum. Jeigu karys suserga, tai dažniausiai falciparum drugio forma. Ligos simptomai: karštis, šalčio krėtimas, vėmimas ir bendras nusilpimas. Labai retai randama blužnies padidėjimai — splenomegalijos. Parazitų tepenėliai beveik visi pozityvūs. Šiuos pacientus mes sėkmingai gydome su Quinine 0.65 mg. t.i.d. 12 dienų ir Paraprim 0.25 mg. t.i.d. 3 dienas. Gydymas yra 100 % efektingas.

Bazė yra netoli jūros. Gi ant tos žemės dar niekas kitas nėra gyvenęs, tad nėra didelės problemos su uodais. Dienos šiltos, naktys vėsios ir beveik visada pučia vėjas, kuris uodus nupučia toliau nuo mūsų. Kur reikia dezinfekcijos nuo uodų, ten naudojame DDT, kuriuos Vietkongas pavadino "gas-warfare". Bet mūsų bazėje nėra reikalinga tokių intensyviųjų metodų. Vienok čia juokais kalbama ir net bijoma, kad mūsų sergantys kareiviai drugiu užkrėstų mūsų švarius ir sveikus uodus!

Netoli mūsų bazės viename miestelyje buvo maro epidemija (epidemic of bubonic plague). Iš viso mirė 25 vietiniai. Iš bazės buvo išsiųsta grupė tyrinėtojų, kurie labai greitai surado bacillus pestis bubonicae, pernešamą žiurkių blusų. Čia bazėje kariai labai bijo užmušti žiurkes, nes nuo užmuštų, atšalusių žiurkių pasišalina blusos, ieškomos šiltesnių šeiminių, nevenigiant nei karių kūnų. Ligi šiol, ačiū Dievui, dar mūsų kariai nebuvo užkrėsti maro liga.

Profilaktiniai skiepinama prieš visas endemines ligas t.y. prieš plague, cholera, typhoid, typhus, yellow fever, small pox, tetanus ir dar priedų — pridedama gamma-globuliną. Po

tų injekcijų gluteus raumenys tampa labai skausmingi.

Aš pats mažai turiu bendro su sužeistų evakuacija, bet Amerikos kariai pasiekę evakuacijos linijas, turi mažiau kaip 1 % mirtinumo. Pasirodo, kad didžiausi evakuacijos sužeistųjų talkininkai yra helikopteriai. Dabar sužeistieji kariai per 30 minučių atgabenami į lauko ligonines, kur įmanoma suteikti kvalifikuota chirurginė pagalba, kartais net greičiau ir geriau nei kai kur Amerikos žemyne taikos sąlygose.

Kartais tenka išvažiuoti iš bazės su tikslu teikti medicinišką pagalbą civiliams gyventojams. Nuvažiuojam į miestelį, atidarom savo kliniką, kur subėga maži vaikai, suaugę ir seniai, ieškodami sveikatos. Jų ligos etiologija dažniausiai rišasi su nešvara: įvairios votys, išbėrimai, abscesai ir sugedę dantys. Pasitaiko ir Dengue liga, kuri pasireiškia 3 dienų aukšta temperatūra, raumenų skausmais bei odos charakteringais išbėrimais. Laboratoriniai ir Rentgeno duomenys daugumoje yra negatyvūs.

Dr. Alfredas Alekna, karo aviacijos gydytojas. Vietname savo kabinete.

Pasitaiko ir tuberkuliozės atsitikimų, ypač pas senesnio amžiaus žmones. Teko matyti ir Pott's disease ir osteomyelitis. Dar neteko matyti lepros. Sunkiai sergančius siunčiam į ligonines. Kartais duodame peniciliną tetracykliną bei kitus vaistus. Tačiau daug vaistų negalima išdalinti, nes naktį grįžta jauni (iš Viet-

cong), kuriems tenka sunaudoti daug vaistų.

Tai tokie fragmentai iš mano gyvenimo egzotiniame pasaulyje. Palyginamai mes čia esame neblogai, nes esam atskirti nuo "mainland", esam prie jūros, dienos šiltos, naktys šaltos, vėjuotos — nepalankios uodams. Bet vis dėlto tam tikra monotonija ir nežinia vargina žmones. Pradedu ir aš būti paveiktas tos monotonijos ir nostalgijos. Savo širdyje puoselėju viltį ir troškimą, kad šitas karas kuo greičiau baigtųsi ir kad mes visi greit galėtumėm sugrįžti namo. Tai iki pasimatymo, tavo

Aliukas.

★ *BOWDOIN kolegija*, Brunswick, Maine įsteigė stipendijų fondą lietuvių kilmės studentams. Ji įsteigė kapitonas *Dr. John M. Bachulus*, baigęs šią kolegiją 1922 m. ir per 30 metų tarnavęs laivyno aviacijos gydytoju. Šį fondą jis aukoja savo motinos ir brolio atminimui — *Antanina Kunigonis-Marcinkevicius Bachulus Fund*. Tai yra pirmasis pastovus stipendijų fondas JAV aukštosiose mokyklose, skirtas lietuviams.

★ Studentas medikas *Antanas Stepanas* Sydnejuje skaitė reportą Jaunimo suvažiavime. Jis yra Australijos atstovas Jaunimo kongresui.

★ *Dr. Kpt. Alfredas Alekna*, čekagietis, šiuo metu kaip gydytojas-karys dirba Pietų Vietnamo ligoninėje, kuri priklauso USAF. daliniui. Savo laiškuose jis mini apie nelengvas darbo sąlygas. Dėkoja *S. Herald* leidėjui Vondrak už prisiūstas knygas ir žaidimus. Jis viską perleidžia sergantiems ir sužeistiems kariams, kurių esą jo globoje apie 180.

★ *Med. Stud. Algimantas Gereckas*, 20 metų amžiaus Jaunimo Kongrese atstovaus Šveicarijos lietuvių jaunimą.

Algimantas nuo mažų dienų yra aktyvus skautas, Anglijos lietuvių skautų laikraščio "Budėkime" bendradarbis. Be to, jis yra ir veiklus visuomenininkas ir šiuo metu vietos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Šveicarijos lietuviai jam apmoka pusę kelionės išlaidų, o kitą pusę — PLJK finansų komisija.

★ Dalia Dičpinigaitė ir *dr. Arvydas Taurus* gegužės 21 d. Kan V. Zakarausko buvo sutuokti švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje, Chicagoje. Jaunasis daktaras Arvydas yra dr-rų Aldonos ir Vytauto Taurų sūnus. *Dr. Arvydas* reiškesi skautų veikloje, priklauso Korp Fraternitas Lituanica, šiuo laiku atlieka chirurgijos stažą Milwaukee, Columbus ligoninėje.

Sutuoktųjų dienos vakare Pick-Congress viešbučio salėje įvyko vestuvių vaišės, kuriose dalyvavo apie 300 svečių. Vestuvių puotą pravedė įdomiai dr. Z. Danilevičius.

Dr-rai Taurai turi dar kitą sūnų šarūną — dvynukai — jis yra baigęs odontologijos mokslus, dabar dirba Floridoje, o nuo rudens pradės atlikti "oral surgery" stažą Bostone.

Ar nebūs Taurai "daktariškiausia" šeima: tris medicinos gydytojai ir vienas dantų gydytojas.

● *Dr. G. R. Kišonas*, 1965 m. baigė Sidney universitetą, gaudamas gydytojo diplomą. Jaunasis daktaras internauja Mater Misericordias Hospital. Waratah, Newcastle, Australia.

● *Dr. K. Zdanavičius* 1964 m. baigė Melbourne universitetą ir dabar rezidentauja padiatrijoje Royal Children's Hospital, Parkville, Victoria. Per paskutinį gydytojų susirinkimą dr. K. Zdanavičius buvo išrinktas į valdybą.

● *Dr. Vytautas Gailiūnas* baigė Halifax (Nova Scotia) universitetą 1966 m. gegužės mėn. ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Naujasis daktaras gimė 1940 m. Lietuvoje, Kaune. Karo metu gyveno Vokietijoje, 1949 m. emigravo į Jungtines Amerikos Valstybes ir apsigyveno Worcester, Mass. Baigęs pradedamuosius mokslus, 1958 m. įstojo į Dhalousie Pre-Medical School Halifax. 1965 m. baigė tą pačią mokyklą ir pradėjo stažą Victoria General Hospital. Šiuo laiku dr. Gailiūnas dirba Victoria General Hosp., kaip moterų ligų specialistas.

● Jaunimo Kongreso metu iš Australijos lankėsi *Dr. K. Zdanavičius*, *dr. Kišonas* ir *dr. Nijolė Mališauskaitė*. Iš Chicagos jie buvo nuvykę į San Francisco.

● *Dr. D. Giržadas*, kaulų ligų specialistas išvyko į Helsinkį, jį siuntė Illinois Reseach Hospital. Suomijoje dr. Giržadas išbus iki pavasario.

● *Auksė Teresė Lingytė*, iš Toronto, gavo \$600 stipendiją iš The Allergy Foundation of America. Ši stipendija duodama medicinos studentams atlikti alergijos tyrinėjimus. Lungytė yra gimusi Lietuvoje, baigusi Runnymede Collegoate.

● *Romas Kaunas* 1966 m. vasarą praleido Goethe Institute, Muenchene, o po to Vienos universitete. Grįžęs pradėjo studijas Marquette universitete.

● *Marytė Prunskytė*, dr. Prunskienės duktė buvo išvykusi į Ispaniją.

● *Povilui Dambravai* Centrinis Venezuelos universitetas suteikė chirurgijos gydytojo diplomą.

Stud. R. Kaunas vasaros metu Vokietijoje.

Moterų Kampelis

REDAKTORĖ B. KOŽICIENĖ

Kelionės įspūdžiai iš Marocco

Marrakech. Iš Casablancos, po trijų dienų intensyvaus to įdomaus miesto ir jo apylinkių apžiūrinėjimo, mūsų vadovas (gidas) mus išvežė į „afrikoniškiausią ir arabiškiausią“ Afrikos miestą Marrakech, antrąjį savo dydžiu Marocco miestą, bet savo spalvingumu bei arabišku originalumu pirmaujantį, gal ne be pagrindo vadinamą „miestų perlu“. Įkurtas 1062 m., gyventojų priskaitoma virš 225,000 „dūšių“, guli tarp aukštų palmių vidurinėje Haouz lygumoje, Atlas kalnų papėdėje iš rytų pusės ir susiekiąs iš pietų pusės su Saharos dykumomis. Miestas susideda kaip ir iš dviejų miestų: senojo, originalaus arabiškojo kvartalo, kuris visur Maroccoje vadinamas „Medina“, ir modernaus vakarietiško kvartalo, vadinamo „Gueliz“, kur gyvena europiečiai ir visokie kitokie ne-arabai. Senojo miesto daly dar yra žydų getas: žydai čia, kaip ir kitur, verčiasi prekyba; žydų vaikus lengva atskirti nuo arabiukų — jie savo mamų išlepinti ir rubuiliškai nupenėti. Nors tos dvi tautos yra vienos semitų rasės, bet savo išvaizda ir charakterio bruožais gerokai skiriasi.

Arabai savo kvartale gyvena užsidarę vadinamame „Casbah“ (kasba) rajone, kuris aplinkui yra aptvertas aukšta mūro siena. Anksčiau ne-arabams nebuvo galima įžengti į „casbah“ rajoną ir tik neseniai buvo atidarytas įėjimas ir ne-arabams, atseit visokiems turistams.

Aldona Beinoriene

Mūsų vadovas, paslaugusis M. Rabah, atvežė mus (po keturių valandų kelionės mašina iš Casablancos) į patį senojo miesto centrą medina, kuris čia vadinasi Place Djemaa-el-Fna. Čia nuo ryto iki vėluisto vakaro kasdien vyksta nuostabus turgus, čiabuvių vadinamas „souk“. Jis sudaro turistams didžiausią atrakciją. Niekas taip nepatraukia dėmesio, kaip tas souk. Atsidūrę jame, mes pasijutome lyg patekę į nuostabų pasaulį. Mes sekėme vaizdus, lyg tai būtų ne tikrovė, bet kažkoks fantasmagoriškas sapnas. Stebėjome ir mūsų nusistebėjimui nebuvo galo. Sunku čia tiksliau perduoti matytą ten vaizdų detales. Marrakecho suok — tai kažkas nepaprasto, viršijančio lakiausią fantaziją.

Kaip jau minėta, Marrakech laikomas gražiausiu, spalvingiausiu Marocco miestu. O tą jo grožį ir spalvingumą sudaro arabų architektūra, pav. Koutoubijos mečetė ir aukšta minaretė, sultono palocius, kurio puošnumui ir architektūros išradingumui aprašyti tektų pavartoti specialų leksikoną, taip pat puošnūs, ištaigingi viešbučiai, tarp kurių pirmąją „Mamounia“ ir „Menara“, ir eilė kitų gražių, dėmesį traukiančių pastatų komercinio ir kultūrinio pobūdžio, kaip pav. Dar-el-beida palocius, Saadien princesės antkapis iš 16 šimt., taip pat Modersa Ben Youssef ir daug kitų. Paminėtame „Mamounia“ viešbuty velionis **Winston Churchillis** kasmet apsistodavo ir ten jis piešė savo paveikslus. Apie tai mums buvo papasakota to viešbučio personalo kai mes ten irgi buvome apsistoję. Bet pats Marrakecho „cimusas“ tai jau minėta arabiškojo senamiesčio (kvartalo) centras „medina“ su vykstančiu ten čiabuvių turgum (souk). Daug vietos ir laiko užimtų pavaizdavimui to, kas ten matyta tame turguje. Ten mes matėme labai įdomų cirką ir šalia jo daugybę visokių cirkinių numerių, kaip pav. šokėjai, dainininkai, pasakų pasakotojai, daugybė visokių juokdarių bei monelninkų, gyvatės šoka pagal muzikos garsus, o sėdįs ant kilimėlio ara-

bas žaidžia su jomis, jos apsiraito apie jo galvą, kaklą ir pan., jei jūs norite tokį gyvatininką nufotografuoti, turite jam sumokėti 5 diramus. Labai įdomūs ir savotiški geriama vandens parduėjai: jie nešioja vandenį ant kaklo pasikabinantose skardinėse pūslės pavidalo, vaikščiodami jie save reklamuoja tam tikrais skambučiais, nes geriama vandens ten galima pirkti tik pas juos; tai vienur, tai kitur sutinkate besibastančius prancūziškai kalbančius vaikus, slankiojančius krūvelėmis, nuduodančius lignonis, našlaičius ir kitokius bedalius tikslu sugraudinti turistą ir gauti iš jo išmaldos. Jų tarpe pasitaiko ir šarmingų vaikučių, kartais susipykę išduoda vieni kitus.

Be visos tos, sakyčiau, linksmosios dalies, turguje esama ir rimtų dalykų, tai jau prekybos, pramonės ir įvairiausių amatų dalis. Be visokios pigenos, čia jūs randate labai gražių ir brangių medžiagų, kaip brokadą ir pan., ten gražiausi pasaulyje kilimai fantastiškiausių raštų, kokių jūs niekur kitur pasaulyje (aš taip manau) nerasite. Ten pat jie ir gaminami ir gali būti padaryti pagal jūsų užsakymą ir pagėdavimą. Ant ištemptų skersai siaurų gatvių virvių kabo ir džiovinasi saulėje didžiulės įvairiaspalvių siūlų sruogos — tai Marocco kilimų medžiaga. Ten pat iškabinami ir brangių medžiagų bei kilimų pavyzdžiai — reklamai. Šiaip

prekės laikomos balaganuose, būdelėse, palapinėse, — tai tokios ten krautuvės. Ten pilna aukštos kvalifikacijos amatininkų, kurie gamina savo prekes iš įvairių medžiagų, t.y. žaliavos, k.a. vario, odos, metalo, medžio ir pan. Tie kvalifikuoti specialistai gali padaryti jums ten pat ką tik jūs jiems beužsakytumėte. Jei kas iš turistų užėina į krautuvę-balaganą, tai jį apspinta didžiausia minia smalsuolių iš kitų palapinių, norėdami patirti, ką jis ten tokio nori pirkti. Toks nuotykis buvo su vienu iš mūsų ketveriukės, kai jis užėjo pasiteirauti apie batų. Tai lyg rodytų, jog pirkėjai ten reti svečiai, o vis dėlto, atrodo, prekyba vyksta, nes nei prekybininkai, nei amatininkai rankas sudėję nesėdi — dirba, kruta, žodžiu, varo biznį. Moterys tame turguje Marrakecho mieste nedalyvauja, jas tegalima pamatyti tik pripuolamai, praeinančias su uždengtais veidais. Su moterimis ten elgiamasi rezervuoti, kaip ir visi arabai yra rezervuoti santykiuose su svetimšaliais. Moterų nevalia fotografuoti. Šiaip miesto gatvių vaizdus galima laisvai fotografuoti ir vyrai mielai papozuoja, ypač jei jiems išmeti vieną kitą diremą. Žmonės mandagūs, malonūs, jaučiamas užsilikusios juose prancūzų kultūros nuosėdos ir, be savo gimtosios arabų kalbos, jie laisvai vartoja prancūzų kalbą, kurios visai nemokant sunkoka su jais komunikuoti. Anglų kalba nelabai populiari.

• **Illinois Pagalbinio Moterų Vieneto** susirinkimas įvyko 1966 m. rugsėjo mėn. 26 d. pas naująją Vieneto pirmininkę **Janiną Vienužienę**, Hampshire, Illinois. Susirinko apie dvidešimt narių. Gražus būrelis, bet kur gi kitos? Jau vien Chicagoje yra daugiau nei dvidešimt gydytojų (vedusių!), kur gi jų žmonos?

Programą pravedė Vieneto p-kė **Janina Vienužienė**, pristatydama naująją valdybą: sekretorė — **D. Bobelienė**, antroji sekretorė — **B. Čiurienė**, išdininkė — **I. Kyrienė**, ryšininkė — **L. Dargienė**. Perskaityta buvusios p-kės **V. Tumasonienės** atsveikinimo ir naujai valdybai geriausių linkėjimų laiškas. (Gaila, kad pati Vida negalėjo susirinkime dalyvauti).

Ateinančių metų veiklos gairės: 1. Surengti tradicinę Kalėdų eglutę. Čia pat sudaryta ir rengimo komitetai: Programos: **J. Šalnienė**, **V.**

Mažeikienė, **B. Kožicienė**. Salės puošimo: p. p. **Balukienė**, **Ambrozaitienė**, **Sutkienė**. Bufetas: p. p. **A. Lipskienė**, **L. Dargienė**, **Atkočiūnienė** ir **Grinienė**. Kojinės: Valdyba ir p. **Kaunienė**.

Vienetas prisideda prie Dr. Griniaus ir Dr. Bagdono 100 m. minėjimo. Taip pat valdyba derėsis su Illinois Gydytojų Draugija — mūsų pagalba jų ruošiamam baliui, bet pinigai bus per pusę (pinigo bus, jei moterys pridės savo pirštus!).

Susirinkimas pritarė v-bos pasiūlymui susirinkimams turėti keturias šeimininkes. Gal tuo būdu daugiau narių bus galima pritraukti į susirinkimus; iš kitos gi pusės namų šeimininkei bus lengviau. Šiame susirinkime šeimininkavo p. p. **Vienužienė**, **Razmienė**, **Kyrienė** ir **Dargienė**.

Sekantį mėn. lankomas Šv. Vincento našlaitynas Chicagoje.

1967 m. Ohio Moterų Pagalbinio Vieneto valdyba. Sėdi iš k. į d.: K. Martuvienė ir Juodiniienė. Stovi: M. Lenkauskienė ir D. Eimontienė.

KODĖL MOTERYS ILGIAU GYVENA NEI VYRAI?

Šiuo metu Amerikoje yra dviems milijonams vyrų daugiau nei moterų. Vienam tūkstančiui vyrų tenka 1276 moterys. Kodėl moterys ilgiau gyvena? Ligi šiol medicina dar tikro atsakymo nesurado. Dr. Katherine R. Boucot, Pensylvanijos Moterų Medicinos College'o profesorės manymu, skirtumas tarp vyrų ir moterų amžiaus glūdi socialiniame gyvenime ir pagrindiniuose chromozomų skirtumuose. Šiandien yra žinoma, kad įvairių rūšių patelės gyvena ilgiau už patinus, pav. žiurkės, jūrų kiaulytės ir t.t. Atseit, moteriškoji lytis biologiškai yra stipresnė už vyriškąją. Netgi iščiose moteriškasis gemalas yra stipresnis. — Apie 50% vyriškųjų gemalų miršta daugiau už moteriškuosius. Taip pat naujagimių tarpe mergaičių miršta mažiau nei berniukų. Mergaitės greičiau subręsta, atsargesnės. Vyrai mažiau serga, bet sunkiau. Dauguma moterų moka save geriau saugoti, nei vyrai.

Pagal Dr. Boucot, vargšai vyrai jau gimsta su didesniais trūkumais (biologiniais) nei moterys. Vyrai jau gimsta su truputėli skirtiniais chromozomais (23 pora yra sudaryta iš x ir y), ir chromozomas y yra gerokai mažesnis — 500 iki 1000 genų mažiau. Pav.

Ohio daktarų ponios.

Hemophilia niekad nerandama pas moteris, nes jos turi normalius genus.

Vyriškas išdidumas tam priešinsis, bet pagal tą pačią autorę moteriškoji giminė yra geriau sudaryta (constructed) nei vyriškoji. Netgi moters "cheminė laboratorija" geresnė už vyriškąją. Pavyzdys. Moters "cheminė laboratorija" gamina Estrogeną ir androgeną. Vyrų taip pat, bet moteris gamina daugiau estrogeno, gi vyras — androgeno. Estrogenas mažina kraujuje riebalų kiekį ir tuo pačiu apsaugo nuo arterijų kalkėjimo ir širdies atakų. Ligi menopauzos moteris beveik apsaugota nuo širdies ligų. Autorė mano, jog čia ir glūdi moters ilgesnio gyvenimo viena iš pagrindinių priežasčių.

Milijonai moterų ima gimdymo kontrolės piliules. Ten įeina estrogenas ir progestinas. Tuo pačiu metu moteris didina savo kūne esantį estrogeno kiekį, atitoldama menopauzą, taigi ir širdies ligas.

Vargšai vyrai! Tie patys (tai yra vyriškieji) hormonai juose didina ligos priežastį. Pastebėta, jog širdies ligom dažniausiai susergera "vyriški" vyrai. Socialiniai faktoriai taip pat nemaža prisideda prie vyrų širdies susirgimų.

Išvadoje profesorė siūlo truputį "sumoterinti" vyrą: duoti jam moteriško hormono, t.y. estrogeno. Amerikoje pav. sterilumas po "kiaulytės" buvo sėkmingai gydomas estrogenu. Taip pat prostatos vėžys, gydytas estrogenu duoda gerų rezultatų. Dr. Jessie Marmorston Los Angeles per eilę metų daro sėkmingus tyrimus arterijų kalkėjimą bandymas saugoti estrogenu. Vienas "nepatogumas" — Vyrai įgauna soprano balsus, išsi-vysto krūtinė...

Atrodo, jog mes, moterys, greitu laiku galėsime pasirinkti našlavimą ar gyvenimą su "sumoteriškėjusiu" vyru. Kas geriau? ...

PAS MUS IR SVETUR

● *Lidija Petersonienė*, aktyvi ir Detroito Lietuvių kolonijos narė, energingai reiškiasi ne tik lietuvių bet ir amerikiečių visuomeninėj veikloj. Ėjusi įvairias pareigas visoj eilėj organizacijų, šiais metais p. Petersonienė pirmininkauja "Women's Auxiliary to the Michigan Medical Association" kuriam priklauso devyniasdešimt keturios amerikiečių gydytojų žmonos. Dr. Gustavas Petersonas eina med. direktoriaus pareigas Fisher Body General Motor Co.

Dr. ir Lidijos Petersonų dukros Loreta ir Aida rodo pavyzdį lankydamos dr. V. Kudirkos lituanistinę mokyklą ir šokdamos tautinių šokių grupėse.

● *Dr. Žemaičio žmona p. Ona Žemaitienė* Kalamazoo, Mich. smarkokai susirgo. Šiuo metu jau grįžo iš Ann Arbor ligoninės, bet dar jaučiasi gana silpnai. Moterų Kampelio redakcija linki p. Onutei kaip galima greičiau nugalėti ligas!

● *Jonė Valaitienė*, su savo vyru Dr. Valaičiu šiuo metu lankosi Japonijoje. Lauksime įspūdžių aprašymo, Jone!

Lietuvoje mišrias vedybas su rusais bandoma pa juokti vad. "anekdotais". Šią vasarą lankėsi Lietuvoje mūsų keletas narių. Teko girdėti ten būnant keletą "juokelių". Štai keli:

"*Kuo skiriasi prancūzė moteris nuo lietuvės, ištekėjusios už ruso? Prancūzei iš vienos pusės vyras, iš kitos meilužis; lietuvei — Vienoje rankoje krepšys, kitoje vaikas, iš paskos girtas Ivanas, o priekyje neišpildytas planas.*"

"*Tarybų Lietuvoje paskelbė, jog drambliai per daug suėda todėl juos visus reikia iššaudyti. Atleikia uždusęs zuikelis prie Vokietijos sienos ir prašosi greičiau perleidižiamas į Vokietiją. "Bet kad tavęs šis įstatomas neliečia", sako jam sargybinis "Tu ne dramblys, tu tik zuikis". "Kol Tarybų Lietuvoje išaiškins ar aš zuikis ar dramblys, mane spės ir sušaudyti", atsakė drebėdamas zuikelis.*"

Ideali moteris.

5000 apklausintų vokiečių vyrų nupiešė sekanti moters paveikslą: ūgis: 5 pėdos 8 inchai, ilgos kojos, mėlynakė, brunetė, nešiojanti vidutinio ilgumo plaukus, taupi, mėgstanti juokus, galvojanti apie religiją, bet vidutinės inteligencijos.

Įdomu, kokia yra lietuvių vyrų ideali moteris?...

Moterų gyvenimas Lietuvoje.

Vakarų pasaulyje yra smarkiai varoma propaganda, jog moteris pirmoje vietoje turi būti prie vaikų, ir tik antraeilėje vietoje — darbas ir profesija. Dabartinėje Lietuvoje yra kitaip. Kad moteris greičiau galėtų eiti į fabriką, steigiami vaikų darželiai. Steigiama ne tik valstybės lėšomis, bet ir fabriku. 1966 metų, Tarybinė Moteris Nr. 4 rašo: "Tarybų Lietuvoje iki 1970 metų numatyta padidinti vietų skaičių darželiuose —

lopšeliuose daugiau kaip du kartu. "Raginama fabrikai prisidėti prie darželių steigimo, kadangi... "fabrikui reikalinga moteris greičiau gali pradėti dirbti." Nuotraukoje matoma mongoliško veido auklė(?) žaidžianti su lėle. Greta sėdinčio berniuko akutės įbestos į toli, ir, atrodo, tuoj pravirks. Mergytės veidelis irgi be šypsenos.

Ar gali bet kokia įstaiga atstoti šeimą? Ar gali ir geriausia auklė atstoti motiną?...

Tame pačiame numeryje yra *Juliaus Janonio* eilėraštis. Kaip tinka jis ir šiems laikams!

... Ar tu matei, kaip alkanąją minią

Nagaikomis kazokai vaikė?

Nevirko budeliams krūtinė ir jie sau nuopelnu palaikė

Kad jų širdis nesudrebėjo ir gatvę lavonais prisėjo!

Ar tu matei?

Ar tu matei, kaip beprotė motušė basa bėgiojo vis kas rytą

Į šilą kur jos sūnus krito. Ir verkė apkabinius pušį Ir ašaromis žemę šlakstė,

Ir juokdamos po mišką lakstė.

Ar tu matei?...

PAAUGLYS, — LITERATŪRA — HEROJUS

1966 metų gegužės mėn. 21 d. Vilniuje leidžiamame "Literatūra ir Menas" randame Genovaitės Ragutienės straipsnį "Paauglys, Literatūra, Herojus." Šiame straipsnyje nagrinėjama vidurinių mokyklų 5-8 klasių mokinių pasirinkti knygų herojai. Buvo išdalintos anketos Vilniaus, Vilkaviškio, Keturvalakių ir Kauno vidurinių mokyklų mokiniams, kuri herojų jie pasirinktų. Atsakymuose vyrauja rusų autorių kūriniai (jei galima tuo tikėti...). Bet randame ir Gražiną iš A. Mickevičiaus "Gražinos", Katriukę iš Lazdynų Pelėdos, "Motulė Paviliojo", Artanijaną iš A. Dumos "Trys Muškietininkai," Robinsoną Kružą ir kitus "buržuazinius rašytojus." Pastarieji rašytojai, atrodo, komunistus gerokai erzina, nes autorė ketvirtame paragrafe rašo: "...Kiekviena karta turi savo literatūrinį herojus. Bet ne visi tos kartos herojai išlaiko bandymus. Vieni jų pamirštami net ir tos pačios kartos, kiti, revoliucingai pasikeitus visuomenės santykiams, nustoja reikšmės ir poveikio arba eina *klidanančia liekana* (pav. kaip kurie Lietuvos paauglių herojai buržuazijos valdymo metais). (Mano pabraukta — B.K.)."

Atrodo, net ir po 20 su viršum metų komunistas negali galutinai išmesti iš galvos Lietuvos jaunimui "Buržuazinių liekanų", nors ir bruka rusiškus autorius ir kalbą. E. Červinskienė "Pergalės" Nr. 4 skundžiasi, kad... "rusų literatūros skyrius parašytas nutarus dalį rusų literatūros dėstyti lietuviškai. Rašytojų biografijos ir svarbiausių kūrinių analizė pateko į lietuviškus vadovėlius, kita kūrybos dalis turėjo būti dėstoma rusų kalba."

Atrodo, kažkas kažkur vyksta... Lietuviškasis jaunimas bando spardyti. Smarkokai, jei net reikėjo skubiai daryti vertimus...

KRONIKA

ILLINOIS

● *Dr. J. Adomavičius*, vidaus ligų gydytojas, su Illinois universiteto ir Cook County Hosp. gydytojais pravedė Postgraduate School of Medicine suruoštus endoshopijos kursus kanadiečiams gydytojams Chicagoje. Dr. J. Adomavičius veda sveikatos skyrių dienraštyje "Drauge", skaito mediciniškas paskaitas per lietuviškos radio valandėlę, bet gal daugiausia širdies ir darbo įdeda į vaikų auklėjimo organizaciją "Alvūdas".

● *Maj. dr. Juozas Manelis* buvo atskridęs į Chicago iš Texas karo akademijos į savo tėvo a. a. prof. dr. Vito Manelio mirties metines. Tuoj po Naujų Metų jis ruošiasi išskristi į Vokietiją, kur Frankfurte bus gydytojų Karo ligoninėje.

● *Dr. Palmira Petrauskaitė* šių metų birželio 11 dieną sumainė aukso žiedus su Vytauti Janušoniu, kuris irgi ruošia disertaciją daktaro laipsniui gauti iš anglų literatūros.

● *Dr. Leono Seibučio*, urologo, mokslinę studiją išspausdino Kanados medicinos žurnalas.

● *Dr. Rimas Nemickas* baigęs Lajolos universitetą geriausiais pažymiais (tai buvo pirmas universitete atsitikimas, kad tokiaame jauname amžiuje baigė su aukso medaliu) dabar apsigyveno Chicagoje. Grįžusį iš kariuomenės Lajolos universitetas pakvietė moksliniam darbui, be mokslinio darbo jis ateityje planuoja būti konsultantu širdies ligų specialybėje. Jis yra korp! Neo-Lithuania filisteris. Jo brolis šiais metais taip pat baigė medicinos mokslus.

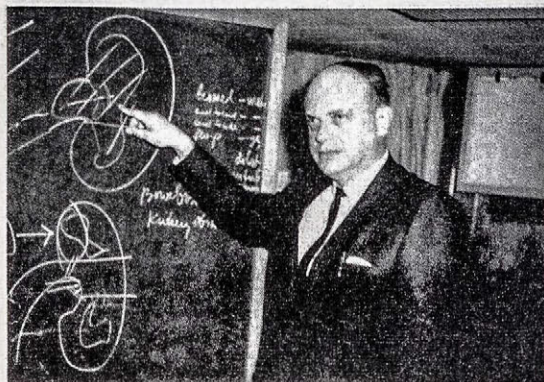
● *Dr. Kazys ir Irenė Pemkai* neseniai susilaukė dukrelės Nidos. Ligi šiol jie augino sūnų ir dvi dukreles.

● Nauju Lietuvių Fondo tarybos pirmininku išrinktas *Dr. Gediminas Balukas*, o valdybos pirmininku yra *dr. Antanas Razma*. Ankščiau Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos vadovavimo pareigas buvo sujungtas viename asmenyje.

● Rugsėčio 3 d. South Shore Country klubo patalpose įvyko *dr. Jurgio G. Bložio* ir jo šeimos išleistuves. Dr. J. Bložis išbuvo Chicagos u-te 10 metų profesoriaus asistentu ir buvo vėžio laboratorijos skyriaus vedėjas. Šiuo metu dr. J. Bložį pakvietė Columbijos u-tas, Ohio valstijoje, būti patologijos skyriaus vedėju ir ordinariniu profesorium. Dr. J. Bložis yra baigęs tą patį Columbijos u-tą.

● *Prof. dr. J. Meškausko* jubiliejinės iškilmės jo 60-ties metų proga įvyko rugsėjo 25 d. Halleran's sveitainėje, Oak Lawne, kur susirinko didelis būrys prof. J. Meškausko artimųjų, draugų ir buvusių studentų. Iškilmės pravedė dr. P. Kisielius. Pabaigoje prof. J. Meškauskui buvo įteiktas J. Paukštienės pieštas paveikslas sukakties prisiminimui.

● Mirusio *Dr. Kazio Drangelio* palikti užrašai ir įvairūs dokumentai, surišti su lietuvių veikla, sudėgė giminių namuose. Taip pat žuvo ir Dr. K. Drangelio surašyti prisiminimai, kuriuos jis buvo pavedęs specialiai komisijai išleisti po savo mirties.

Dr. Leonas Seibutis.

★ *Dr. K. Gudaitis* dalyvavo *Amerikos geležinkelių chirurgų sąjungos* metiniame suvažiavime š.m. balandžio 21-23 d.d. (Drake Hotel). Suvažiavimo mokslinė programa buvo turininga. Svarbesnę ir įdomesnę dalį sudarė grupinės problemų diskusijos (Panel). Tokių grupių problemos nagrinėjimo dalyviai buvo parinkti universitetų profesoriai, žymių klinikų ir tyrinėjimo įstaigų vedėjai, kurie gausiai pateikė klininių tyrimų bei mokslinių tyrinėjimų naujausius duomenis. Pasi-taikė, kad grupės kalbėtojai ne tik vienas kitą papildė, klausimą gvildendami skirtingu žvilgsniu, bet buvo, kad vienos specialybės atstovas nepritaria, net atmeta kito specialisto tvirtinimus; taip pvz. chirurgas nepritarė rentgenologo teigimui, kad spinduliai būtų naudojami dažniau įvairiems navikams gydyti net ir gilesniuose organuose, pvz. plaučiuose, ir reikalavo, kad kiekvienas navikas turi būti galimai anksti radikaliai pašalinamas ir po to papildoma spindulių terapija pritaikoma. Originalūs buvo pranešimas, kad vienoje chirurginėje klinikoje turėję sėkmingų padarinių, *odos nudegimus gydydami 1% sidabro nitrato tirpinio kompresais*: čia pasirodė, kad sidabro nitrato tirpinys sėkmingai apsaugoja sužalotus audinius nuo užkrėtimo ir sudaro tinkamas sąlygas likusiam epiteliumi regeneruotis. Vienas pranešėjas kalbėjo apie sėkmingą *varikozinių kojos opų gydymą* spaudžiamais tvarčiais, vyniojant nuo kojos pirštų iki aukščiau kelio; siūlė tą būdą plačiau vartoti, lyg jis būtų šioje šalyje mažai žinomas. Nepriklausomoje Lietuvoje tos rūšies opų gydymas minimu būdu buvo plačiai vartojamas. Daro įspūdį lyg čia tūlas gydytojas to būdo neverta ar gal nėra susipažinęs. Mano patyrimas lyg tai patvirtina. Atsitiko, kad į mane kreipėsi ligonė su didele varikozine blauzdos žaizda. Pasisakė jau mėnesiais gydosi pas gydytoją, kuris gydo įvairiais, net brangiais tepalais, bet žaizda ne tik negyja, o blogėja ir didėja. Opa buvo užtvarta mažu tvarčiu. Ligonė pradėjo stebėjosi, kad dedu tokį didelį tvartį nuo kojos pirštų iki aukščiau kelio. Per šešias savaites opa buvo užgijusi. Ir ligonė įsitikino gydymo skirtumu.

● *Dr. Leopoldas ir Nijolė Trečiokai* nesenai apėjo Čikagą ir persikėlė gyventi į Los Angeles, kur dabar sustojo Santa Monikoje. Laikiniai daktaras pradėjo dirbti Veteranų ligoninėje. Trečiokai spalio m. 1 d. pakrikštijo savo dukrelę Inos Ingridos vardu.

● *Dr. Juozas Manelis* š. m. balandžio mėn. 1 d. išlaikė American Board of surgery egzaminus, gaudamas diplomuoto chirurgo vardą. Nuo 1961 m. dr. Manelis priklausė Illinois Army National Guard, kur vadovavo 108 Med. Bn. daliniui. Š. m. gegužės mėn. jis buvo pakeltas į majoro laipsnį ir apdovanotas dviem medaliais: "For long and Honorable Service" ir "Pro patria".

Dr. maj. J. Manelis baigė Karininkų Štabo Mokyklą (Brooke Army Medical Center) ir š. m. gruodžio m., kaip chirurgas specialistas, vyks į Vokietiją tolimesnei karinei tarnybai.

● *Dr. Motas Baktys* š. m. rugsėjo 28 d. mirė nuo širdies smūgio. Buvo pašarvotas Petkaus Marquette Koplyčioje, kur skendėjo gėlių vainikuos. Atsisveikinimo kalbą gydytojų vardu pasakė dr. Juozas Bartkus. Grabnešiais buvo: dr. J. Bartkus, dr. B. Gaižiūnas, dr. A. Garūnas, dr. Z. Minginas, dr. E. Ringus ir dr. P. Strimaitis. Spalio mėn. 1 d. palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

● *Dr. Antanas Montvidas* mirė š. m. rugsėjo mėn. 28 dieną. Buvo pašarvotas puošnioj Granata Memorial koplyčioje. Daug gėlių ir vainikų liudijo, kad velionis turėjo daug draugų ir gerbėjų. Š. m. rugsėjo mėn. 30 dieną vakare įvyko atsisveikinimas su velioniu. Atsisveikinimo kalbas pasakė: dr. S. Biežis, O. Biežienė, E. Petraitenė, K. Čepukas ir M. Gudelis.

Š. m. spalio mėn. 1 d. prieš išlydint velionį į Tautines kapines, koplyčioje prasmingą kalbą pasakė dr. Preston Bradlei. Grabnešiai buvo: dr. F. Kaunas, dr. V. Tauras, dr. J. Valaitis, dr. P. Zalatoris, dr. P. Zalyš ir M. Gudelis.

Tautinėse kapinėse Pas. ir Amer. Liet. Gyd. Sąjungos vardu atsisveikinimo kalbą pasakė tos Sąjungos vice-pirmininkas dr. G. Balukas. Jis suglaustai nušvietė velionies asmenybę ir išvardino jo nuopelnus tautai, Amerikos Liet. Gyd. Draugijai ir Amerikos Lietuvių gydytojų Sąjungai.

Illinois Liet. Gyd. Draugijos vardu atsisveikino tos draugijos pirmininkas dr. V. Tauras.

● *Dr. Raslavičius Vincas ir sūnus Dr. Polius*, minint žmonos ir motinos dr. Aleksandros mirties metines, pašventinus paminklą šv. Kazimiero kapinėse, pakvietė gimines ir draugus pietums į Sharko's restoraną. Kun. A. Stašys pasakė turiningą kalbą po kurios dr. Raslavičius pranešė, kad jis dr. Aleksandros atminimui įneša į Liet. Fondą 1000 dolerių ir čekį įteikė Liet. Fondo Valdybos vice-pirmininkui A. Reklaičiui. Pastarasis priėmęs čekį, Liet. Fondo vardu dėkojo už prasmingą auką. Dr. V. Tauras Illinois Liet. Gyd. draugijos ir Fraternitas Lithuanica vardu kalbėjo kapinėse ir pietų metu. Dr. Vincas Raslavičius, dėkodamas giminėms ir draugams už atvykimą į minėjimą, patiekė įdomių biografinių bruožų iš velionės gyvenimo.

Dr. Ferdinandas Kaunas būriuoją.

● *Dr. A. Prunskienė, dr. J. Aglinskienė ir ponis A. Mažeikienė* lankėsi Romoje, Paryžiuje, Šveicarijoje. Dr-ės Prunskienė ir Aglinskienė dalyvavo chirurgų (abdominal surgery) Kongrese.

● *Dr. E. Ringus* dalyvavo rentgenologų suvažiavime, kur įvyko Romoje.

● *Daktarai Stasys ir Milda Budriai* dalyvavo European Congress of Allergology Bruselyje, Belgijoje ir Intraamerican Congress of Gastroenterology — Madride. Anglijoje būdami susitiko su dr. K. Valteriu, kuris dirba Hereford'o ligoninėje — kaip vyriausias patologas. Maroke ant Atlanto krantų vakarieniavo su lietuviu gydytoju, kuris dirba vienoje Maroko ligoninėje.

● *Dr. J. Valaitis* dalyvavo patologų suvažiavime Tokijo, Japonijoje.

● *Dr. J. Byla* išlaikė neuro-chirurgijos specialybės egzaminus.

NAUJOJI ANGLIJA

● *Dr. Balys Matulionis* skaitė paskaitą "Daugiau pagarbos savajai kalbai", Bostono kultūros klubo susirinkime. Paskaita buvo su dideliu susidomėjimu išklaudyta ir iššaukė gyvas diskusijas.

● *Dr. Alfredas Krisiukėnas* to paties klubo susirinkime kiek anksčiau skaitė paskaitą šio laiko aktualiomis medicin. problemomis. Ypatingai buvo iškelta psichosomatiniai sutrikimai paliečią įvairias organizmo dalis.

● *Dr. Juozas Vydas* šių metų liepos mėnesį išlaikė valstybinius egzaminus Maino valstybėje. Tuo sekmingu atsiekimu gavo paaugštinimą valstybinėje ligoninėje Bangor, Maine, kur jau ilgesnį laiką dirba.

● *Lietuviai gydytojai*, gyveną Bostone ir apylinkėse, spalio 22 sekantiem metam išrinko naują valdybą: pirm. Alfredas Krisiukėnas, sekretorė Genė Stapulionienė.

MICHIGAN

● *Dr. Otonas Vaitas* buvo apdovanotas diplomu — pažymėjimu už prisidėjimą prie Livonijos (Detroito priemiestis) miesto pagražinimo. Jo med. pastatas buvo pripažintas to miesto puošmena, ir spalio 19 dieną specialiam bankete, ponis Vanda ir dr. Otonas Vaitai buvo pasveikinti Livonijos miesto mero ir jiems buvo įteiktas minėtas pažymėjimas.

CALIFORNIA

- *Dr. J. Jusionis* dalyvavo Washingtono iškilmėse pašventinant šiluvos koplyčią.
- *Dr. G. Venskūnas*, baigęs psichiatrijos rezidenciją St. Louis, neužilgo žada persikelti į Los Angeles.
- *Dr. Zigmas ir Zibute Brinkiai* susilaukė dūkreles Nidos Adelės. Ligi šiol jie augino sūnų Edmundą Zigmą.

Dr. J. Gudauskas (kairėje) ir dr. H. Armanas svečiuose pas Gaudauskus.

Dr. P. Tunkūnas, dr. J. Žirguliėnė ir dr. Rich Rickauskas (iš k. į d.) konferencijos metu New Orleans.

NEW YORKAS

- *Dr. Pranas Bagdonavičius* iš Douglaston, New Yorko buvo atvykęs į Chicagą ir dalyvavo profesorius dr. Juozo Meškausko 60-ties metų sukakties minėjime.
- *Dr. Pranas Bagdonavičius* yra vienas iš nedaugelio lietuvių gydytojų, kuris šalia savo gydytojo praktikos yra kartu ir literatas, dramaturgas. Jau yra išspausdintos jo dramos: "Baisusis birželis", "Varpinė", "Šiaurės pašvaistė" ir "Auliniai batai". "Baisusis birželis" buvo pastatytas Rochestery, Los Angeles, New Yorke, Philadelphijoje ir dar kitur.

AUSTRALIJA

- *Dr. Elvyra Šiurnienė-Petrauskaitė* pravedė pasikalbėjimą sveikatos klausimais Melbourne Liet. Soc. Globos Moterų Draugijos suruoštoje popietėje.
- *Dr. S. Skapinskas* yra išrinktas Australijos Lietuvių Bendruomenės Geelongo apylinkės pirmininku.

URUGVAJUS

- *Adolfas Upermanas Širvis* yra bebaigęs Montevideo Universiteto medicinos fakultetą.

ARGENTINA

- *Dr. Justas Kuncaitis*, bakteriologas, Clevelando Sunny Acres Ligoninės Mikrobiologijos Skyriaus vedėjas, iki 1959 metų gyvenęs Argentinoje ir dėstęs mikrobiologiją *Cuyo Universitete*, vėl buvo to paties Universiteto pakviestas dėstyti *mikrobiologiją* šiais mokslo metais. Tuo pačiu metu jis veikia kaip pata-rėjas *San Luis (Argentina)* provincijos, kur randasi *Cuyo Universitetas*, Sveikatos Ministerijoje. *Dr. Justas Kuncaitis*, baigęs Veterinarijos mokslus Šveicarijoje 1938 metais, tuoj pat perėjo į bakteriologijos sritį ir šioje mokslo šakoje pasiekė svarbių laimėjimų. Argentinoje jam teko dirbti pačiose geriausiose laboratorijose ir ligoninėse, kur jis parašė daug mokslinių darbų iš bakteriologijos, keletas jo mokslinių darbų buvo išspausdinta ir Jungt. A. Valstybių mediciniškuose žurnaluose. Jau keleta metų *Dr. Justas Kuncaitis* dirba *mykoplazmų srityje*, ir prieš apleisdamas Clevelandą, padarė pranešimą apie mykoplazmas Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkime. *Dr. Kuncaičio* šeima liko Clevelande, kur jo žmona yra *Western Reserve Universiteto Mokslinės Bibliotekos Vedėja*.

Svečiuose pas Gudauskus - Los Angeles, Kalifornijoje.

KANADA

- *Dr. Marytė ir dr. J. Uleckai* susilaukė naujagimio sūnelio. Dr. Marytė yra akių specialiste, o dr. Uleckas atlieka interno praktiką Sunnybrook ligoninėj.
- *Dr. Juozas Ambrozaitis* gavęs National Research Council of Canada stipendiją ir taip pat University of Wisconsin Fellowship, atvažiavo tęsti studijų į Wisconsin valstybinį u-tą, bakteriologijos srity. Dr. J. Ambrozaitis, odontologiją studijavo Montrealio u-te ir ten pat gavo magistro laipsnį. Po šių studijų dr. Ambrozaitis yra pakviestas dėstyti Montrealio u-te.
- *Dr. Aldona Šapokaite* (Toronto, Ont.), Jaunimo Kongreso metu, dalyvavo simpoziume: "Sportines veiklos tikslas, kryptis išievojijoj".

OKUPUOTA LIETUVA.

- ★ *Daktarai Kostas Labanauskas, Švitra, Jurgis Volon-sevičius* šiemet atšventė 50 metų sukaktis. Dr. Švitra yra išikūręs Ukmergėje, jo gimtadienio proga Sveikatos ministro pavaduotojas Zaikauskas buvo atvykęs į pasveikinti.
- ★ *Doc. K. Labanauskui 50 metų.* Doc. K. Labanauskas gimė 1916 m. kovo mėn. 17 d. Leningrade; pradžios mokyklą baigė Šiauliuose; gimnaziją Kaune ir Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos fakultetą 1939 m. Kostas Labanauskas yra dirbęs histologijos, embriologijos katedrose, 1943 m. dėstė histologijos kursą, nuo 1944 m. buvo histologijos vyr. dėstytoju, o nuo 1946 m. Kūno Kultūros Institute vadovauja anatomijos-sporto medicinos katedrai. 1953 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją, yra paskelbęs apie 80 darbų ir šiuo metu ruošiasi daktaro disertacijai.
- ★ *Šiemet profesorius Juozas Kupčinskas* švenčia 60 metų gimimo sukaktį. Gimė 1906 m. kovo mėn. 25 d. Vilkaviškio rajone. 1924 m. baigęs Mariampolės gimnaziją, įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą, kurį baigė 1933 m. Dr. J. Kupčinskas dirbo vidaus ligų katedroje nuo pat baigimo pradžios. 1937 m. sėkmingai apgynė disertaciją "Ūminio reumato etiologijos ir patogenezės klausimu". Be to, yra parašęs 9 monografijas, atspausdinęs nemažą darbų žurnaluose. J. Kupčinskas, vadovaudamas fakultetinės terapijos katedrai, daug laiko skiria mokslinio tyrimo darbams, yra suorganizavęs Kauno Medicinos institute Centrinę mokslinę tyrimo laboratoriją širdies ir kraujagyslių sistemos problemoms nagrinėti.
- ★ Iš spaudos neseniai išėjo *A. Mickio ir V. Steponavičiaus "Desmurgija"* su iliustracijomis-nuotraukomis.
- ★ 1965 m. gruodžio mėn. 23-24 d. Kauno Medicinos institute įvyko konferencija, skirta istorijos klausimams. Pagrindinį pranešimą, nušviečiantį Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto ir Kauno Medicinos instituto veiklą 1922-1965 m. perskaitė doc. V. Kuzminskis. Visi pranešėjai pažymėjo kokia sunki buvo medicinos mokslų pradžia 1920 m. kai kūrėsi

- Aukštųjų mokslų kursai. Paminėti prof. V. Lašas, prof. P. Avizonis, prof. T. Ivanauskas, prof. V. Kuzma ir kiti jaunesnieji prisidėję prie universiteto organizavimo. Doc. Kuzminskis pateikė įdomių duomenų apie medikų rengimą Kaune nuo 1922 metų, kada pradėjo veikti medicinos fakultetas. Nuo 1922 iki 1940 metų Lietuvoj buvo parengtas 1,231 specialistas. Nuo 1944 iki 1950 metų buvo parengtas 1,114 specialistas. Nuo 1951 metų, Kaune likęs Medicinos Institute pavadintas fakultetas iki šių metų parengęs 3,211 specialistų — 2,060 gydytojų, 545 stomatologus ir 606 farmacininkus.
- ★ 1965 m. lapkričio mėn. 20 d. Kauno Medicinos institute susirinko 32 gydytojai, baigę medicinos skyrių 1945 m., t.y. pirmoji okupuotos Lietuvos gydytojų laida. Į pirmą kursą buvo priimta 212 asmenų, o baigė 43. Kauno Medicinos instituto prorektorius prof. J. Šopauskas pasveikino susirinkusius ir apdovanojo instituto garbės raštais 8 gydytojus.
- ★ "Sveikatos Apsaugoje" rašoma apie *nesuderinamus receptus*, kaip pavyzdys duodamas šitoks receptas: Rp. Penicillinij 50.000vv Zinci sulfurici 0,02 Sol. ac. borici 2%—10.1 MDS. Yra ir daugiau įdomių receptų.
- % 1966 m. kovo mėn. įvyko *Onkologijos Instituto mokslinė sesija*. Moksliniai darbai paskelbti "Onkologijos mokslinio tyrimo instituto IX mokslinės sesijos medžiaga". Jame 46 autoriai paskelbė 51 darbą.
- ★ *Dr. Česlovas Vikšraitis*, Kauno Medicinos Instituto Taryboje apgynė disertaciją apie gimdos vėžio gydymą ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Jisai buvo dirbęs kaip ginekologas-akušeris Klaipėdoje ir Onkologijos moksliniame tyrimo institute. Šiuo metu jis eina epidemijologijos, mikrobiologijos bei higienos mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotojo pareigas.
- ★ *Dr. Vytautas Sirijos Gira* Literatūros ir Meno anketoje rašo, kad gydytojo profesija kliudo kūrybai. Pastaruoju metu Dr. V. S. Gira rašo nemažą recenzijų, nes esą "recenzija kartais geriau už blogą romaną, o literatūros kritika savo laiku pakrikštynusi mane bulvarinio romano autorium, iš dalies apslėpino mano entuziazmą tam žanrui".
- *Kaunas*. Dar viena jaunų specialistų laida baigė Medicinos institutą. Birželio 24 d. 392 jauniems specialistams — gydytojams, stomatologams ir provizoriams — buvo įteikti laikini aukštosios mokyklos baigimo pažymėjimai, kurie, metus padirbėjus praktiniame darbe, bus pakeisti į diplomus.
- *Dr. Povilas Tamošaitis*, 1939 metais baigęs Vyt. Didž. U-tą Kaune, dabar dirba Vilniaus U-te, Medicinos fakultete, hospitalinės terapijos katedroj docento pareigose. 1955 m. apgynė disertaciją — reumatoidinio poliartrito klinikos ir gydymo klausimais.
- *Dr. Marijonas Krikštopaitis*, 1939 metais baigęs Vyt. Didž. U-tą Kaune, dabar dirba kaip docentas Vilniaus U-te, medicinos fakultete, propedeutinės terapijos katedroj.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems kolegoms ir jų šeimoms linki

Balukų šeima

Visus kolegas ir jų šeimas Šv. Kalėdų
ir Naujų Metų proga sveikina

Jakševičių šeima

Džiaugsmingų Šv. Kalėdų.
Remkime Biuletenį tūkstantis šešiasdešimt septintais!

F. ir V. Kaunai

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
visus kolegas su šeimomis sveikina

J. ir I. Makščiūčiai

Švenčių sveikinimai gydytojams ir jų šeimoms

Pranas ir Aldona Mažeikai

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių
ir laimingų Naujų 1967 Metų linki visiems

Dr. O. Mironaitė

Nuotaikingų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
draugams ir pažįstamiems bei jų šeimoms linki

Dr. A. Prunskienė

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga sveikiname savo kolegas ir draugus,
linkėdami sėkmės ne tik profesinėje, bet ir visuomeninėje veikloje.

Dr-ai Aldona ir Vytautas Taurai

SUVAŽIAVIMAI - KONVENCIJOS

- Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas. 1967 m. Darbo dienos savaitgalis. Cleveland, Ohio.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

- Lapkričio mėn. Illinois diena.
- Sausio mėn. mokslinis pranešimas.
- Vasario mėn. Iškilminga vakarienė su aktuali visuomeniška paskaita.
- Kovo mėn. mokslinis pranešimas.
- Balandžio mėn. visuotinis susirinkimas.
- Gegužės mėn. Pavasarinis banketas. Naujosios valdybos instalacija.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DIENA

Data — lapkričio mėn. 27 d. Nielsen Nordic restorane, 6250 W. 95th Street, tel. 636-3838, pradžia 5:30 val. p.p.

5.30 — 6.00 kokteiliai

6.00 — 8.00 vakarienė

8.00 — 100 metų gimimo minėjimai:

- a) dr. K. Grinius — prelegentas prof. Mečys Mackevičius,
- b) prof. dr. Bagdonas — prelegentas prof. dr. J. Meškauskas.

Po minėjimų — mokslinis symposiumas tema: Endotoxininis šokas — koordinatorius dr. A. Milius, referentai — dr. K. G. Balukas, dr. G. Sutkus, dr. J. Valaitis.

AMERIKOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAI

- American Medical Association. Las Vegas, Nevj Lapkričio mėn. 27-30.
- Southern Surgical Association. Boca Raton Hotel. Boca Raton, Fla. Gruodžio mėn. 6-8.
- US Virgin Islands Medical Society. Christiansed, St. Croix. Gruodžio 10 d. 1966.
- American Academy of Allergy. Palm Springs, Cal. Vasario mėn. 18-22.
- American College of Cardiology. Washington DC. Vasario mėn. 15-19.
- American College of Surgeons. Colorado Springs. Colo. Vasario mėn. 15-17.
- Medical Society of the State of New York. Americana Hotel. N. York. Vasario mėn. 13-16.
- American College of Allergists. New Orleans. Kovo mėn. 19-24.

- CAMDA. (Canadian-American Medical and Dental Association). Wail. Colo. Kovo mėn. 4-11.
- Southeastern Surgical Congress. Bal Harbour, Fla. Kovo mėn. 20-23.

TARPTAUTINIAI SUVAŽIAVIMAI

- World Medical Association. Manila, Philippines. Lapkričio mėn. 6-12. 1967.
- Pan-American Medical Women's Alliance Congress. Lima, Peru. Vasario mėn.
- British Medical Association. Londonderry. Northern Ireland. Balandžio mėn. 13-16.
- American Laryngological, Rhinological and Otological Society. Montreal. Gegužės mėn. 21-23.
- World Confederation for Physical Therapy. Melbourne. Gegužės mėn. 15-26.
- Tenth Annual Postgraduate Refresher Course. Rugpiūčio mėn. 12-23. Honolulu and Hauai.
- Medical Centers of Europe. Gegužės 27 iki Birželio mėn. 28, University of Southern California.
- Medical Centers of the Orient. Balandžio mėn. 7 iki Gegužės mėn. 1. University of Southern California.

Wright-Flemming Institutas. Dr. M. Budrienė su instituto gydytojais dr. Freedman ir dr. Munro—Ashman.

IN MEMORIAM

DR. JONAS KALPOKAS

Dr. Jono Kalpoko nelaukta mirtis stipriai sukrėtė jo draugus ir kolegas gydytojus. Automobilio nelaimėje sunkiai sužeistas š.m. balandžio pirmą dieną, neatgavęs sąmonės, jis mirė lygiai po savaitės — Didžiojo Penktadienio naktį. Likimas taip lėmė, kad Jonas baigė savo žemiškąją kelionę lygiai tą pačią dieną, kada visas krikščioniškasis pasaulis buvo apgaubtas gedulo šydu, minėdamas Išganytojo mirtį.

Teko Joną lankyti ligoninėj, kur jo begėstanti gyvybė buvo pratęsta septyniom dienom tik moderniosios medicinos pagalba. Ypatingai ligos metu juo rūpinosi Kankakee valstybinės ligoninės kolegos lietuviai gydytojai, kur dr. Kalpokas buvo chirurginio skyriaus vedėjas. **Dr. Jonas Kalpokas** gimė 1919 metais spalio mėn. 19 dieną. Baigęs Rokiškio gimnaziją, pradėjo studijuoti mediciną Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune. Medicinos studijas baigė 1949 metais Tuebingen'o Universitete, Vokietijoje, ir 1950 metais atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes. Internship'ą atliko North Hudson, N.J. ligoninėje. Specializavosi akušerijos ir ginekologijos srity, West Suburban ligoninėje, Oak Park, Illinois. Teko a.a. Joną pažinti arčiau, kaip žmogų ir kaip gydytoją per daugelį metų — buvo kuklus žmogus ir nemėgo reklamos. Savo tėvynę Lietuvą mylėjo tikrąja to žo-

džio prasme. Gimtojo krašto okupacija — bolševikų, nacių laikotarpis ir priverstinis gimtinės apleidimas nepaprastai paveikė.

Korėjos karo metu jis savanoriu stoji į Amerikos kariuomenę, kur dr. Jonui teko dirbti karo gydytojo darbą pirmose fronto linijose. Už pasižymėjimus ir drąsą dr. Kalpokas buvo apdovanotas Amerikos Armijos medaliais ir garbės ženklais. Dr. Jonas buvo vedęs švedų kilmės amerikietę ir turėjo dviejų metų dukrytę.

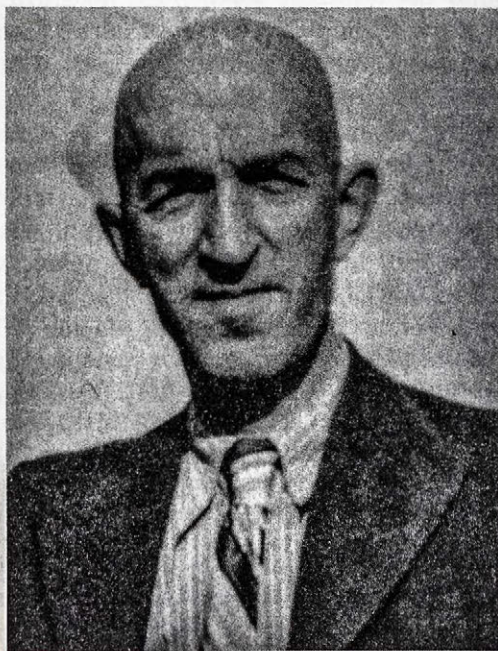
Ilsėkis ramybėje, Jonai, svetimame, bet svetingame Tau krašte.

Dr. Gediminas Balukas.

DR. VLADAS BURBA

Dr. Vladas Burba — “Žemaitijos chirurgas”.

Š.m. vasario 23 Mažeikiuose mirė gyd. Vladas Burba. Lietuva neteko mediko, per 43 metus savo jaunatviškai entuziastiška veikla nuolat tobulinusio ne tik lietuviškąją chirurgiją ir ginekologiją, bet ir be perstojo nuo pat 1923 metų vadovavusio sparčiam miesto savivaldybės ligoninės išaugimui iš apgriuvusio medinio namuko į mūrinį 2 aukštų Mažeikių Apskrities Ligoninės modernišką pastatą. Nelengva buvo įtikinti vietinius bei sostinės biurokratus tokios ligoninės reikalingumu, išgaunant tam lėšų.

Jei ne skalpelis, tai knyga būdavo Burbos rankose. Skaitė laisvai net čekagišką chirurgijos - ginekologijos mėn. žurnalą. Su nepaprastu vaizdingumu perduodavo praktišką žinias visam gausiam med. personalui, ypač mums — stažistams. Nepraleido nė vieno Lietuvių Chirurgų D-jos suvažiavimo su savo paskaitom, pranešimais ar diskusijom. Jis pirmas Lietuvoje pritaikė tada dar nebūtą spinalinę anesteziją. Jo straipsniai tilpo "Medicinoje", įvesdami ne vieną patobulinimą chirurgo praktikoje. 1937 m. kelis mėnesius gilino žinias pas prof. Kirschner Frankfurte. Būdamas aistringas keliautojas, su šeima atostogas dažniausia praleisdavo užsieny.

Prisirišimas prie ligoninės paliko jį Mažeikiuose. (Jo sūnus inž. Kostas dabar gyvena Chicagoje). Karo metu pasitraukęs kaيمان ligoninės vykdavo dviračiu, nebudamas fakto, kad ten gulėjo vlasovininkai, vokiečiai, komunistų ir lietuvių partizanai, sovietų kariai, ir už "priešo globojimą" galėjo būti sušaudytas visas personalas.

Šiaip taip atstatęs nudegusį savo gyv. namą, dr. Burba vėl kibo darban, tiek Mažeikiuose, tiek ir persitvarkiusioje chirurgų draugijoje. Su referatais lankė suvažiavimus Lietuvoje, Leningrade ir Maskvoje. Buvo net išrinktas visasąjunginės mokslinės chirurgų d-jos valdybon. 1961 metais, jo 70 metų jubiliejaus proga, pagerbimo bankete Mažeikiuose dalyvavo 270 svečių, jų tarpe sveikatos apsaugos min. Kleiza ir Kauno bei Vilniaus medicinos institutų atstovai. Buvo filmuojama "Burbos darbo diena". Gal geriausiai velionį apibūdina jam tuomet prisiųstoji telegrama:

"Didžiai Gerb. Collega! Garbingų 70 metų sukaktuvių proga norime pasidžiaugti Tamstos prasmingumu gyvenimu, kurio kova, didelės pastangos, pasiaukojimas ir gelbėjanti ranka žadina žmonių meilę, pagarbą ir dėkingumą Jums. Mes pažįstame Tamstą ne tik gydytoju-chirurgu, bet ir tauriu žmogumi, plačios erudicijos ir didelės širdies. Linkime Tamstai daug džiugių ir giedrių dienų! Vilniaus Med. Mokslinė Chirurgų Draugija".

Dr. F. Kaunas.

DR. A. GAURILAVIČIUS

A. Gaurilavičius gimė 1936 m. 1961 m. baigė Kauno Medicinos institutą ir dirbo Pasvalio ligoninėje. Mirė 1965 m. spalio mėn. 13 d.

DR. MATILDA ŠULGAITĖ

1966.VI.6 mirė gydytoja Matilda Šulgaitė (Žemeckienė). Velionė gimė 1916 m. Niznij — Voločok mieste, lietuvių karo pabėgėlių šeimoje. 1921 m. grįžo į Lietuvą, Raguvos miestelį, kur baigė pradžios mokyklą. 1935 m. baigusi Panevėžio gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto medicinos fakultetą, kurį baigė 1940 m. Matilda visad buvo visų mylima ir gerbiama. Studijuodama buvo įstojusi į Patria korporaciją, kur buvo aktyvi ir darbšti narė.

Atsimenu Matildą visad rūpestingą, visad pasirošusią padėti. Atsimenu, kaip mudvi su Matilda iki aušros mokėmės, kaip kartuėjome laikyti egzaminų. Kiek daug gražių ir malonių valandų praleidome kartu. Išėkis ramybėje, miela Matilda, o Tavo šviesus prisiminimas visad bus gyvas mūsų širdyse.

Milda Budrienė

DR. ANTANAS ZIMONTAS

1966 m. balandžio mėn. Lake Worth, Florida mirė dr. Antanas Zimontas. Jis buvo 84 metų amžiaus.

Velionis gimė Lietuvoje, Kražiuose ir būdamas 11 metų matė "Kražių skerdynes". Atvykęs jaunas į Jungtines Amerikos Valstybes pradėjo dirbti ir tuo pačiu laiku lankyti mokyklą. 1907 metais baigė Odontologiją ir atidarė savo kabinetą, kuriame dirbo iki 1954 metų.

Dr. Antanas Zimontas buvo aktyvus lietuviškame visuomeniniame gyvenime — dirbo Tėvynės Mylėtojų Draugijoje, SLA, Sandoroje bei Lietuvių Gydytojų Sąjungoje. Savo prisiminimuose rašo apie "Lietuvių Ratelį", kuris anaisiais laikais yra daug atlikęs. Br. Balutį ir lietuvių seimus, kuriuose jis aktyviai dalyvavo.

Daktaras Antanas visad buvo taktiškas, ramus, nuoseklus, niekad nepavargęs tiek lietuviškame, tiek profesiniame darbe.

DR. ANTANAS MONTVIDAS

Velionis gimė 1886 m. liepos mėn. 21 d. mirė 1966 m. rugsėjo mėn. 28 d. Chicagoje. Paliko žmoną, sūnų ir brolių. Šiais metais dr. A. Montvidas atšventė savo 80 metų sukaktį. Jo visuomeninė veikla buvo aprašyta pereinamame Biuletensio numeryje (1966 nr. 3-23).

DR. KAZYS VEZELIS

1966 m. liepos mėn. 2 dieną Chicagoje mirė vienas iš pirmųjų dantų gydytojų Chicagoje. Velionis Dr. Kazys Vezelis gimė Lietuvoje ir atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes pirmiausia apsigyveno Worcester, Mass. Kartu su kitais pirmasiais lietuviais velionis lankė ir baigė Valparaiso universitetą. Dr. Vezelis buvo vienas iš Lietuvos Gydytojų Draugijos steigėjų ir nuo 1912 m. iki mirties buvo jos narys. Velionis buvo jautrus ir duosnus lietuviškiems reikalams. Prieš 50 metų buvo sudarytas komitetas Lietuvai Gelbėti, kurio aktyviu nariu buvo ir Dr. K. Vezelis. Paliko sūnų ir žmoną.

DR. KUN. ANTANAS RAKAUSKAS

Velionis buvo gimęs Liepalotų k. Kudirkos Naumiesčio vls. Šakių apsk. 1895.XI.17 d. Mirė Greensburg, Pa. palaidotas Chicagoje.

Mokyti pradėjo pas kaimo daraktorių, vėliau Kudirkos Naumiesčio mokykloje. 1913 m. atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes. 1916-21 m. mokėsi Valparaiso universitete, vėliau Šv. Tomo karo akad. Northwestern universitete, kurį baigė 1930 metais gaudamas medicinos daktaro laipsnį. Vertėsi medicinos praktika Chicagoje. Dirbo Lietuvos Vyčių, ALRK Federacijoje, 1934 m. suorganizavo liet. katalikus gydytojus; rašė Giedroje, Drauge, Darbininke, redagavo Tėvynės Balsą, Lietuvos žinias. 1922 m. vedė Eleną Narinkaitę, bet jai mirus, 1938 m. nusprendė tapti kunigu. Buvo išventintas kunigu 1946 m. ir dirbo Pitsburge, New Kensington Leckrone, Pa. Nuo 1961 m. buvo Dowson, Pa. parapijos klebonu.

DR. LEONARDAS STANČIKAS

Velionis gimė 1927 m. Mažeikių apskrityje. 1946 m. baigęs Mažeikių vidurinę mokyklą ištojo į Vilniaus Valstybinį V. Kapsuko v. universiteto Medicinos fakultetą, kurį baigė 1953 m. Nuo 1954 m. dirbo Varėnos raj. Merkinės kaimo apylinkės ligoninės vyr. gydytoju. 1966 m. balandžio mėn. 9 d. žuvo auto katastrofoje.

DR. JUOZAS JARMALA

Velionis gimęs Jungtinėse Amerikos Valstybėse, mokslus baigęs Nepriklausomoje Lietuvoje. Studijavo mediciną Vytauto Didžiojo Universitete ir tuo pačiu laiku ėjo Medicinos fakulteto ūkio vedėjo pareigas. Kaip vyriausias ūkio vedėjas priklausė Vytauto Didžiojo Universiteto klinikų statybos komisijai, tuo būdu prisidėdamas prie naujų klinikų išstbulinimo. Šios klinikos turėjo būti Nepriklausomos Lietuvos pažiba ir tuo laiku galėjo konkuruoti su kitomis Europos ligoninėmis.

Studijuodamas, velionis priklausė korp. Fraternitas Lithuanica ir vienu laiku buvo jos pirmininkas.

Antrojo pasaulinio karo metu buvo gydytojas Kaune, o vėliau karo bangų nublokštas atsidūrė Lenkijoje, kur su šeima ir liko gyventi. Čia dėl blogų gyvenimo sąlygų susirgo džiova ir paskutinius du metus gydėsi Bagatynės TB sanatorijoje. Šiais metais birželio mėn. 21 d. mirė, palikdamas žmoną ir keturius vaikus.

DR. JONAS REPŠYS

Velionis buvo gimęs Užpaliuose, Lietuvoje. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko dar jaunas būdamas. 1925 m. baigė Middlesex Medicinos Kolegiją. Atlikęs stažą Lying-In ligoninėje New Yorke ir Chester, Pa. pradėjo verstis privačia praktika Cambridge, Mass., o vėliau Dorchester, Mass. Mirė 1966 m. birželio mėn. 27 d. sulaukęs 77 metų.

DR. ALFREDA LUINYTĖ

Velionė gimė 1917 m. Čitos mieste, 1924 m. grįžo į Lietuvą. Mokėsi Kauno Aušros Mergaičių gimnazijoje. 1943 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto Odontologijos skyrių. Dirbo Skapiškio, o vėliau Ukmergės rajono ligoninėje, kaip klinikinės laboratorijos vedėja. Mirė 1966 m. gegužės mėn. 19 d.

DR. ENRIKAS MINGINAS

Velionis buvo gimęs 1922 m. Mažeikių mieste. Baigė Vilniaus Valstybinį V. Kapsuko v. universiteto Medicinos fakultetą ir pradėjo dirbti Kupiškio rajono Šimonių ambulatorijoje. 1952 m. specializavosi chirurgijoje. Vėliau dirbo Dusetų ir Šilutės ligoninėse chirurginiame skyriuje.

Velionis žuvo auto katastrofoje 1965 m. birželio mėn. 7 d.

dr. Mečys Norkus

Dr. Mečys Norkus

Velionis gimė Tauragėje, smulkaus tarnautojo šeimoje, 1891 m. balandžio mėn. 27 d. ten pat lankė pradžios mokyklą. Gimnaziją baigė Šiauliuose 1910 m., mediciną studijavo ir baigė Tartu universitete 1916 m. Į Lietuvą grįžo 1921 m., tarnavo kariuomenėje, o nuo 1941 iki 1944 m. dirbo Vyr. Lietuvos sveikatos valdyboje. Mirė 1966 m. sausio mėn. 22 d., palaidotas Tauragėje.

Aldona Lukoševičienė

1966 m. liepos mėn. 2 d. po sunkios ligos mirė gydytoja stomatologė Aldona Lukoševičienė. Velionė gimė 1927 m. Kalvarijos mieste. Kauno Valstybinį Universitetą baigė 1950 ir dirbo Kauno Politechnikos institute vyr. laborante, o nuo 1960 m. vadovavo sausos plazmos skyriui.

DR. MOTIEJUI BAKČIUI mirus,

jo žmonai, sūnui ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

DR. ANDRIUI GRIGONIUI mirus,

gilią užuojautą jo žmonai ir giminėms reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

DR. ANTANUI GYLIUI mirus,

jo žmoną dr. MARIJĄ, sūnus VYTAUTĄ, JONĄ ir JULIŲ su šeimomis ir kitus gimines nuoširdžiai ir giliai užjaučia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

DR. ANTANUI MONTVYDUI Pasaulio liet. gyd. sąjungos garbės nariui, staigiai ir netikėtai mirus, jo žmonai ONAI, sesutei MARTAI, broliui JONUI, sūnui ARTŪRUI bei jo žmonai VIRGINIJAI, anūkei JAKELYNAI ir kitiems giminėms reiškia giliausios užuojautos

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

PROFESSIONAL PHARMACIES

REMLAKE — ROCHKES

Apothecary

2421 W. 63rd Street

HE 4-1500

Open Daily 9:30 — 10

Wednesday and Saturday 9:30 — 9

ROCHKES

Medical Arts Pharmacy

3213 W. 63rd Street

WA 5-4787

Open Daily 10 — 10

Sunday 10 — 2

MARQUETTE

Medical Building Pharmacy, Inc.

6132 So. Kedzie Avenue

Open daily 10 — 10

GR 6-3535

Wednesday 10 — 6

Saturday 9:30 — 6

PHYSICIAN'S, DIABETIC'S AND SICKROOM SUPPLIES
WE OFFER A FREE AND EFFICIENT PICKUP & DELIVERY SERVICE

6910 SO. FAIRFIELD AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60629

HAMES OLDSMOBILE, INC.

2442 West Columbus Avenue

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-1010

FOR THE BEST DEAL AND SERVICE

For those who like to deal with a quality place of business, there is no finer than HAMES Oldsmobile.

The Hames dealership specializes in selling and servicing the medical profession as is attested by it's many happy and satisfied doctors throughout Chicago land.

MIDWEST

SURGICAL & HOSPITAL SUPPLY COMPANY

Distributors of surgical instruments, equipment
and orthopedic appliances; drugs, biologicals
and injectables.

7209 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60621 Tel. HUDson 3-2066

*Best Wishes and
Season's Greetings*

SCHERING CORPORATION

Brookfield, N. S.

LE ROY S. KWIATT

HERB VAN NATTEN

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas dukart per metus.

MUTUAL

Federal

SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

Firmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

RETURN TO:

Lithuanian Medical Bulletin
8743 Mobile Avenue
Oak Lawn, Illinois 60453
Return postage guaranteed.

Dr. V. Tumoniens,
7042 So. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill., 60629